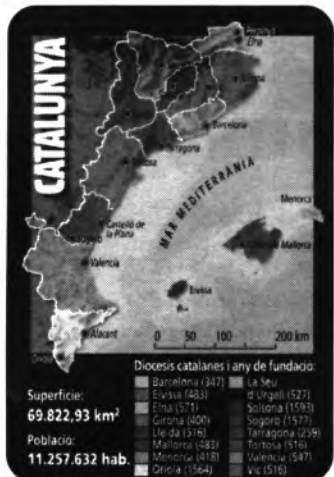

On ets, Espanya? -
No et veig enlloc, /

No sents la meua veu
atronadora? /

No entens aquesta
llengua - que et parla
entre perills? /

Separar-nos per
sempre i poder dir,
Adéu Espanya. /

L'ESTEL

PRENSA
ORDINA

<http://teleline.terra.es/personal/focifum>
E MAIL focifum@teleline.es

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XIX. NÚMERO 433

15 DE ABRIL DEL 2000

PREU: 250 PTS - 1,50 euros

F I R A D ' A N D R A T X

Gran Fira de Primavera al poble d'Andratx (Mallorca). Firaires de tot pelatge, d'equitació, balls i Mostra de Cuina dels restaurants locals, que com totes les coses de menjar fou un èxit. A la foto la batllessa Moner amb dos dels seus regidors, a l'envelat del Castell de son Mas on la concurrència prenien les postres i els cafès.

Són els germans Cortés de l'Equador amb la seva mainada. En realitat no es diuen Cortés, nom que els imposaren els colonitzadors. La seva família se deia Sapi que significa "l'Arrel de la Terra", l'altre nom seu és Minac Pacari: "Foc de l'Alba". Els trobareu als Telèfons 626 331 376-606 170 275

N'Antoni Fernández i na Gerònia Balaguer obren el passat diumenge dia 2 d'abril, dia de la fira, la botiga de banys i complements Fernández i Balaguer al carrer de Joan Carles I d'Andratx. Tel 971 136 775

Són els mestres i els alumnes del Col·legi Públic es Vinyet d'Andratx. Posaren taula per recaptar diners per la Missió de Kiziguno de Ruanda. Tel. 971 235 225

Na Carme Canyades i na Beatriu Martínez, son dues bruixes. Fan tarot, filtres d'amor, talismans, troben parella a aquells que no en tenen, escolten les persones i no es jutgen. A la fotografia amb les seves filles i seguidors, Laura, Aurora i Dèbora. Tel. 609 492 302

Fa un any que en Pep Ballester ha obert el taller Marmolines Ballesters al carrer de Barcelona, 5 de Campos. Tel. 971 651 163

C I U T A T

Fa 3 anys que en Carles Gastalver ha obert el Gimnàs Waikiki al carrer Joan Pons i Marquès de Ciutat. Tel. 971 287 913

Fa 2 mesos que en Miquel Guijarro i n'Antònia Vilallonga han obert la botiga Gràfic Cuines al carrer Cardenal Rossell des Coll d'en Rabassa. Dissenyen i instal·len cuines. Tel. 971 744 685

Fa 31 anys que n'Antoni Riera Mari regenta la Perruqueria de senyors Riera al carrer del Cardenal Rossell del Coll d'en Rabassa. Durant 10 anys tenia el local a la Cafeteria Crisma a l'altra banda del carrer.

**Especial dedicat a
SANT JOAN,
ANDRATX,
COLL D'EN RABASSA
i ES MOLINAR**
Si vos ha agradat,
telefonau al
971 26 50 05
i el vos enviarem cada
quinze dies

C I U T A T

Fa 30 anys que en Bernat Bonet va obrir la botiga d'electrodomèstics Can Bonet al Coll d'en Rabassa. El senyor Bonet és el president de l'Agrupació d'Electrodomèstics de la PIMEN i president de Comerç Palma des de fa 20 anys. Tel. 971 269 620

Fa 5 anys que en Xesc Gallardo va obrir la Gelateria Palma al Coll d'en Rabassa. A la foto amb el seu client i amic Llorenç Roca, maletter de l'Aeroport. Tel. 981 268 102

Fa 30 anys que n'Antoni Seguí regenta la Ferreria Seguí al carrer Castillejos des Coll d'en Rabassa. Ferreria artística i feines en alumini. Tel. 981 262 592

Fa un any que en Santi Morales i n'Aurora Velázquez han traslladat l'Estudi Fotogràfic Velázquez del nombre 60 al 61 del carrer del Cardenal Rossell des Coll d'en Rabassa. Tel. 971 260 371

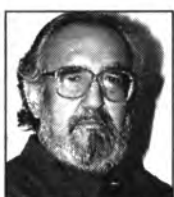
Fa 15 dies que na Maria Antònia Torres, a qui veiem amb sa filla Rocio Jimenez, ha obert la Cafeteria la Espiga al que abans era el Cafè Maimó des Coll d'en Rabassa. També ven pa, pastissos i llepolies. Tel. 971 744 394

En Gabriel Borràs és l'amo jove del Bar Central des Coll d'en Rabassa. Aquest local és la seu de la Penya del Mallorca. També hi ha un club de cicloturisme. Despatxa menús a 850 ptes. Tel. 971 261 039

El passat dia 16 de febrer, a l'edat de 76 anys va morir al Coll d'en Rabassa, en Miquel Homar, l'amo del Bar Mallorca. Feia 30 anys que l'amo en Miquel estava en cadira de rodes, degut a un accident de circulació. El nostre condol a la seva família.

Foc i Fum

MATEU MARIÓ DE SANT JOAN

* La cap de llista al Congrés dels diputats del PP per Balears, na Rosa Estaràs se va casar el passat dia primer d'abril amb el seu promès, un skin head de nom José Cansado. No els va casar el canonge Bru Morei, ni cap altra capellà, sinó el regidor de Valldemossa Miquel Torres, a la sala

d'actes de l'Ajuntament. I és que el món està capgirat! Mirau que na Rosa, una de les primeres espases del Partit Popular, el partit de la gent d'ordre, casar-se per lo civil com una esquerrana qualsevol!

* El dimecres dia 19 d'abril al Tea-

El nuvis se posen els anells al finalitzar la cerimònia.

tret del carrer del metge Gaspar Pujol d'Andratx hi haurà un acte explicatori del que serà al Parc Natural de la Serra de Tramuntana de Mallorca. La consellera Margalida Rosselló, en Miquel Àngel Marc del GOB i n'Antoni Calafell, propietari d'una finca al costat de son Fortuny, finca propietat del Govern Balear seran els ponents.3

* Fa un parell de mesos va morir al Coll d'en Rabassa, n'Eladi Crespo, pare de la regidora de l'Ajuntament de Ciutat Maria Crespo. El senyor Crespo formava part dels escamots de falangistes que afusellaren n'Aurora Picornell i la seva família l'any 1937. Els falangistes del Coll i del Molinar foren dels més actius de Mallorca a l'hora d'executar demòcrates a les carreteres i cementiris de Mallorca.

* Ens telefona n'Antoni González i denuncia que al Carrer Segura des Molinar en Jaume Capó deixa el cotxe damunt l'acera a l'entrada de la seva cotxeria tot lo matí impeding el pas dels qui van a peu. Ho denuncia a L'ESTEL perquè les denúncies a la policia local no fan cap efecte. Ω

Construir sobre les Runes

Des de diversos mitjans i des d'institucions diverses, s'apunta com una de les necessitats immediates, a nivell internacional i a la nostra part del món, la pacificació i el desenvolupament dels Balcans. Després de tot el que s'ha viscut en aquelles terres durant la dècada dels norantes, l'ansia de pau i de llibertat constitueix un element fonamental perquè la tranquil·litat torni a la vella Europa.

Existeixen, emperò, alguns elements que no afavoreixen gaire aquesta pacificació, i, per descomptat, el desenvolupament. Partim del fet elemental que sense una pau segura el desenvolupament econòmic, la capacitat de construir quelcom de nou sobre les runes d'allò que s'ha ensorrat, serà prou difícil. El primer element que no afavoreix en absolut la pacificació a la zona és la manca de democratització de Iugoslàvia. Actualment formada per les repúbliques de Sèrbia i Montenegro, i amb el criminal de guerra Slobodan Milosevic al capdavant, Iugoslàvia es troba encara en una situació de dubtosa qualitat democràtica. L'oposició no ha estat capaç d'enderrocar el petri mur que Milosevic s'ha construït al seu vol-

tant i, de moment, sembla que es troba encara del tot aferrat al poder. Insistesc: sense una democratització real de Iugoslàvia (i aquesta passa per l'enderrocament i el processament de Milosevic), no es pot besllumar l'ansiada pau i concòrdia a la zona.

En segon lloc, fa falta del tot que algunes potències europees deixin de projectar els seus propis prejudicis sobre les parts en conflicte a la zona dels Balcans. Així, que Rússia no tenguí resoltos alguns problemes nacionals propis, o que França continuï sent la principal exportadora de model centralista, jacobí i poc respectuós amb la diversitat dels pobles, constitueixen entrebancs per a la normalització de la situació als Balcans. Si es produí la neteja ètnica a Bòsnia mentre hi havia soldats de l'ONU fou perquè països com França ho varen permetre. Si ara mateix a Kosovò hi ha enfrontaments interètnics importants, només cal veure on es produeixen i quina soldadesca internacional hi ha allí on es produeixen els conflictes. Inevitablement, els serbis s'envalentonomen només a les zones sota supervisió internacional en mans de França. No ocorre així a les zones que estan

a càrrec d'Anglaterra o dels Estats Units. Invariablement. Sempre hi ha problemes especials a les zones sota control francès. Per quina raó?

En tercer lloc, caldrà promoure una cultura que és poc habitual a la majoria d'estats europeus: la cultura de la pluralitat, de la democràcia participativa i de la relativització de la sobirania. Tot això és bàsic perquè hi pugui haver una convivència interètnica basada en el respecte i en la comprensió. Acceptant el principi d'autodeterminació—cada poble ha de fer de si mateix allò que trobi, i establir les relacions que consideri convenientes amb la resta—i el respecte a la diversitat (tothom té dret a ser tal com és sense que se li hagi d'imposar cap canvi de personalitat, ni individual ni col·lectiva) constituïran la base d'aquesta convivència pacífica. Però aquest tercer aspecte és del tot impossible mentre no s'arreglin els dos primers.

Quan tots tres estiguin sòlidament assentats, aleshores es podrà, com diu Lluís Llach en una cançó seua memorable, "construir sobre les runes una nova gran ciutat". Ω

Bernat Joan i Mari

Cal aturar els peus a n'Aznar

PERE FELIP I BUADES

El 12 de març, el PP ha rebut el vot del 31% de l'electorat (tres de cada deu ciutadans amb dret a vot) Una abstenció obrera sense precedents ha fet que aquest vots del PP siguin el 44% dels emesos, i les arbitriaritats de la llei electoral transformen aquest 44% en una majoria parlamentària.

Des d'aquest dia, estam rebent un bombardeig de quasi tots els polítics i dels mitjans de comunicació: s'han entestat en convèncer-nos que el senyor Aznar ha aconseguit una victòria històrica, de que aquest país s'ha fet de dretes, de que s'han acabat les ideologies. I amb això volen dir que s'ha acabat la lluita de classes i la llei del capital i que això s'ha d'imposar sense dir ni piu. Volen dir també que ens hem de carregar als franquistes.

Pretenen amb aquesta falsedat crear un clima propici a fi que el Govern pugui perpetrar una sèrie d'atemptats contra els drets més elementals, contra les conquestes socials i democràtiques de les que depèn la pau i el futur dels nostres pobles.

El senyor Aznar, acoquinat per les exigències de les multinacionals i de Brussel·les, ha anunciat les seves primeres passes: a més de la seva "creuada patriòtica", continuarà amb la seva "política d'estabilitat econòmica" i per això vol aconseguir un compromís dels dirigents sindicals. En particular per a continuar l'atac a la seguretat social i la desreglamentació del mercat laboral.

I és que la majoria absoluta a les Corts és un instrument per a atacar als treballadors, però no li dona al govern Aznar el recolzament social necessari. Necessita la "legitimització social". És a dir, anular als sindicats com a instrument dels treballadors.

Segons la patronal europea UNICE, l'Estat espanyol te una flexibilitat en la contractació molt superior a qualsevol altre país industrialitzat, molt més que els Estats Units. També és el país europeu en que els salaris han perdut més poder adquisitiu els darrers anys. La despesa social, el salari indirecte, ha reulat encara més.

¿En nom de què han d'accep-

tar els sindicats que se desreglamenten encara més el mercat laboral?

¿En nom de què el moviment obrer hauria d'acceptar que un nou Pacte de Toledo retalli encara més les prestacions socials mentre que els governs multipliquen les exempcions i bonificacions de cotitzacions socials als empresaris amb qualsevol excusa per tal de buidar les arques de la seguretat social?

Voldran que ens acontentem amb pretextes. Per exemple, retòrica sobre "polítiques actives" d'ocupació, les 35 hores, el repartiment de la feina, l'equilibri presupostari de la seguretat social dins de trenta anys. Són xarlatans de fira dolents.

Volem fets.

Ja ens han pres massa coses, no hem de recular ni un milímetre. Els treballadors i els nostres sindicats no hem perdut les eleccions.

Ara, cal treure conseqüències de les eleccions, en particular abordar la gran crisi de representació política dels treballadors que s'ha evidenciat a les urnes.

Però, el moviment obrer no pot abordar res al marge d'allò que és més urgent, que és aturar els peus a n'Aznar. La unitat dels treballadors amb les seves organitzacions és més necessària que mai. Ω

EDITORIAL

El PP, l'enemic a batre

La política considerada com activitat per a surar ha trobat a la nostra terra, des de fa vint anys, un camp d'operacions relativament segur. Els ignominiosos fets pels quals Gabriel Cañellas, president de la Comunitat Autònoma durant quinze anys, fou considerat criminalment responsable del delictes d'acceptar suborns, seria només la punta d'un iceberg que amagaria activitats que, si fossin conegudes, omplirien de vergonya alguns honestos votants del partit responsable d'aquestes malifetes: el Partit Popular.

És el PP el primer responsable de que la convivència social estigui permanentment distorsionada per tota una sèrie d'inèrcies que impossibiliten l'avanç d'una societat democràtica i moderna. No són ja els escandalosos afers del Túnel de Sòller, empadronaments de Formentera, o el finançament, en les darreres eleccions, dels cartells de l'Agrupación Social Independiente, partit satèl·lit del PP, cartells que aposten clarament pel lerroixisme més descarat.

És fins i tot política més a peu de terra la que el Partit

Popular s'entesta en practicar i que afecta, per exemple, al gruix social de lectors de l'Estel.

Des de fa molt de temps, el PP disposa d'activistes experts en l'art de crear opinió,

D'estendre rumors, falsos moltes vegades, amb l'objectiu d'escampar el seu discurs, de fer arribar idees a la consciència de les persones: parroquians de bars, botiguers respectats, penyistes del Mallorca deixen caure un comentari, una infàmia, una crítica dictada sense cap tipus d'escrúpols pels caps pensants del partit amb l'objectiu de desvirtuar l'adversari polític o de silenciar una idea que pogués afectar el seu poder. El preu que la nostra societat ha de pagar per aquesta indigna forma de fer política afecta tots els ordres de la convivència. Aquesta, en els feus on el PP és preponderant, s'articula al voltant de guettos on la lliure circulació d'idees queda atrapada pel joc brut de la minoria local que ho enverina tot, ho tergiversa tot, ho capgira tot. Així és la democràcia amb la que creuen. Amb el simple fet d'entrar a una botiga, a un club d'esplai

o en un bar on el PP té suports, ja és possible adonar-se de l'ambient enrarit, de l'atmosfera petrificada de prejudicis i immobilitat. No coneixem altre nom per definir això que el de caciquisme (més sofisticat que el d'altres èpoques, però caciquisme al cap i a la fi)

El patètic aprenent de Goebbels, conegut com a Puput de Cresta Molla, objecte de l'escarni i la riallada pública i universal d'ençà la denúncia feta des de L'Estel, riallada secretament compartida per molts d'hipòcrites caps pensants que li són ideològicament propers, fou degudament desemmascarat i posat al seu lloc.

Ara correspondria desvelar totes les trampes, mentides, i guerra bruta que el Partit Popular ha utilitzat i utilitza amb l'únic fi de preservar el seus interessos, contraris i estranys al nostre poble.

En aquest berenar de negres, entre els cadàvers que no l'hi caben a l'armari, el PP té un perillós enemic intern: la consciència de persones sanes que, tard o d'hora, poden decidir-se a denunciar les malifetes que els espanyols perpetren contra la nostra pàtria. Ω

FIRA D'ANTIQUARIS

Fa un any que en Xavier Clar va obrir la botiga d'Antiguitats es Convent al carrer de Campos, 1 de Lluçmajor. Tel. 971 662 586

Fa 3 anys que en David Rigau i na Montserrat Cutrina obren la botiga d'Antiguitats Roda Món al Carrer Bailén, 11 de Manresa. Tel 938 737 543

Fa 12 anys que n'Albert Santgenis regenta la botiga d'Antiguitats Esportives al carrer París, 204 (prop de la Diagonal Balmes de Barcelona). El seu avi Albert va obrir aquesta botiga fa 76 anys. Tel. 932 186 334

Fa 27 anys que en Francesc Morera i Soler regenta la Botiga d'Antiguitats Morera Pallarès al carrer de Sant Sebastià, 51 de Sabadell. Tel 937 111 250

Fa 3 anys que la Família David regenta l'exposició casolana d'Antiguitats David al carrer dels Ametllers de son Verí de s'Arenal. Tel. 971 430 624

Fa 7 anys que en Jaume de Rocamora i el seu germà Miquel, obren la Botiga d'Antiguitats Rocamora a la Bisbal. També tenen botiga a sant Cugat del Vallès i ara des de fa mig any a la Ciutat de Mallorca. Tel. 971 721 742

Fa 17 anys que els Germans López obren la botiga d'Antiguitats Saga al Passeig de Gràcia, 55 (El Bulevar dels antiquaris de Barcelona). Tel. 932 157 977

FIRA D'ANTIQUARIS

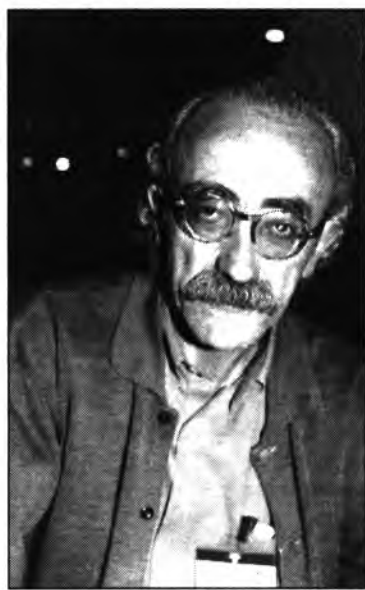
En Francesc Cervera acaba d'obrir la Botiga d'Antiquitats, Cervera Antiquari al carrer Montcades, 2 de Ciutat. Tel. 971 727 732

Fa 14 anys que les Germanes Rebull regenten la Botiga d'Antiquitats Rebull al carrer Sant Felip, 23 del Masnou. Tel. 629 301 604

Fa 27 anys que en Gabriel Vanrell de Muro i na Joana Pons de sa Pobla obriren la Galeria d'Art, Artistes de sempre, a l'Avinguda Alexandre Rosselló, 29-6-2 de Ciutat. A la fotografia, ell mateix, la seva filla Rosa, el pintor Francesc d'Assís Casademont, na Joana Pons, na Mariàngels Mercader i en Miquel Oliver a Púbol (La Pera) en el Baix Ampordà, Girona. Tel. 609 601 501

En Pere Pons de Santanyí és escriptor. Fa 28 anys que viu al passeig de la Muntanya a sant Just Desvern, devora Barcelona. Ha publicat *L'estret del Temps* (1990), *L'única cara del món*, Premi Sant Jordi (1991) *Pick Up* (1998) a més d'obres infantils i juvenils. La seva professió és la d'ensenyant. Ara, prejubilat fa d'antiquari. La seva botiga, Brocantic, està al carrer de les Monges de Ciutat. Tel. 971 718 737

Cap on apuntarà la brúixola socialista?

BERNAT JOAN I MARÍ.. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIÜSES

De les crisis i de les desfetes electorals se'n poden treure sempre conclusions positives, per tal de mirar de fer funcionar les coses millor en el futur. Per posar un exemple, tot-hom ha estat d'acord que més val que s'hagi produït l'esclatant victòria del PP en unes eleccions generals quan encara faltin tres anys perquè n'hi torni a haver d'autonòmiques i municipals que no que s'hagués produït, posem per cas, mig any abans d'aquestes. Amb tres anys per davant hi ha temps per replantejar moltes coses, per encaminar millor les que van desencaminades i per aprofundir en aspectes que fins ara no hi ha hagut temps ni per mostrar-los a la societat. En definitiva, tres anys constitueixen un temps més que suficient per redreçar situacions torçades i, en aquest cas, el fet d'haver-se produït aquesta derrota pot tenir fins i tot una lectura positiva.

Immediatament després de conèixer els resultats electorals, Joaquín Almunia, fins aleshores secretari general del Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) va presentar la seua dimissió. Segurament no podia fer altra cosa, si volia que es produís un mínim de renovació en l'interior del principal partit de l'oposició a l'Estat espanyol. Més que no Almunia —o almenys abans que Almunia— hauria d'haver dimitit qui el va empènyer a mantenir-se al capdavant del partit després d'haver perdut les primàries. L'alternativa, i diguem-ho francament, tampoc no pot ser el jacobiníssim José Borrell. Felipe González, emperò, no mou fitxa, i continua mantenint-se al darrera de la cantussejada "renovació" socialista.

Suposem que les coses li van pel bon camí al PSOE i que efectivament hom es decideix per la renovació. Que s'aparten de primera línia del partit personatges com Felipe González, Alfonso Guerra, José Borrell i d'altres d'aquesta mateixa consistència, i que gent nova —saba nova— opta a les més altes responsabilitats. En aquest cas, indubtablement, hi haurà dos models d'entendre l'Estat espanyol que s'enfrontaran, i que ja han començat a perfilar-se clarament durant aquestes últimes setmanes. Per un cantó, tenim el model dels "tres tenors" (Chaves, Bono, Rodríguez Ibarra), que sembla el que compta amb el suport popular més considerable. Algun membre d'aquesta colla ja ha apuntat que el PP els ha guanyat per golejada les últimes eleccions perquè aquest partit ha fet espanyolisme, mentre que el PSOE —segons ell—, no n'ha fet. Les enteses puntuals del Partit Socialista amb partits com el Bloque Nacionalista Galego (BNG) o com Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

hauria provocat una desconfiança envers els socialistes a l'Espanya profunda, que hauria agreujat la derrota electoral. D'altra banda, des del Partit Socialista de Catalunya (PSC), un partit que va obtenir les passades eleccions uns bons resultats, es considera que el PSOE no pot deixar d'aprofundir en una visió plurinacional i pluricultural de l'Estat espanyol. El PSC, doncs, aposta clarament per la cultura de la pluralitat, i fins i tot per una remodelació de l'Estat, mentre que el PSOE —almenys en els seus sectors majoritaris— opta per un model radicalment diferent: per un unitarisme més o menys jacobí, prou semblant al que proposa el mateix Partit Popular.

En una posició complicada, en relació a aquests models, hi trobam persones que militen al PSOE —o que hi tenen càrrecs d'una gran responsabilitat, també a nivell institucional— de les illes Balears i Pitiüses o del País Valencià, que veuen com xoquen les seues conviccions favorables a la promoció de la llengua i la cultura catalanes, o a l'afermament de lligams entre els diferents països catalans, i que es poden trobar, per dir-ho d'alguna manera, enmig d'un foc creuat. Una persona sensible a la pluralitat com el president Francesc Antich, algú com J. Moll, com se sentirien dins un PSOE que definitivament optàs per reforçar el vessant espanyolista del partit? I, correlativament, gent del tot insensible a la pluralitat com ara Rodríguez Ibarra, president d'Extremadura, què hi pintaria en un Partit Socialista que finalment optàs per defensar la plurinacionalitat existent a l'Estat espanyol, amb totes les seues conseqüències?

S'ha criticat, des del PP, que el PSOE no té el nord clar, que nave-

ga sense brúixola. Deixant de banda que, segons cap on ens porti la brúixola, val més tirar-la per la borda, sí que és cert que aquestes coses se les hauran d'arreglar, a costa de ferides i fractures, però per necessitat elemental. Ω

La miopia marxista per a fer antifeixisme a ca nostra

La Guerra Freda ja acabà fa 10 anys. El tema calent avui a ca nostra no és un marxisme, actualment inòcu en una societat mercantilitzada, sinó l'espanyolisme com a eix aglutinador de feixismes antics i moderns, de racismes cap a fora (immigrants...) i cap a dins (catalans...), dels interessos del gran capital Bancari, etc. La resta em sembla un aiguamoll d'ideologies exòtico-residuals incomprendibles per a la gran massa social, anestesiada, hipnotitzada i emmerdada pel consumisme i uns mèdia ferriament controlats pels comisaris polítics madrilenys de l'Oligarquia de sempre (la dels grans d'Espanya, Gran Banca i restauració borbònica). Cal que actuem més cap a dins alhora que pensem globalment. Però cal ser pancatalanament autosolidaris i autoconstructors. Ω

Jaume Tallaferró

GIL, GUILLERMO. 1936
Pescando en Sa Calobra
Oleo/tela
114 x 146 cm.

Serralleria i Fusteria Metàlica Antoni Seguí

MAMPARES DE BANY * BALCONS * PORTES
FINESTRALS * BARRERES * REIXATS ARTÍSTICS

Carrer Castillejos, 53 - Tel. 971 262 592
07007 Coll d'en Rabassa (Mallorca)

La via anglosaxona

MIGUEL ÀNGEL RODRÍGUEZ I FERNÁNDEZ

Un dels principals problemes que històricament ha patit l'independentisme català (i molt especialment en les darreres dècades), ha estat el de no saber establir pactes internacionals a l'alçada del nostre principal objectiu: el de l'alliberament nacional de Catalunya.

Freqüentment hem caigut en el parany que ens han parat les esquerres espanyoles i franceses, i que no ha estat un altre que el d'un antinordamericanisme visceral i forassenyat. Certament, la història dels Estats Units està farcida de dissortats capítols (suport al govern del dictador Francisco Franco, guerra del Vietnam, ...), però també està plena d'episodis gloriosos (expulsió d'Espanya de Filipines, Cuba i Porto Rico, l'any 1898; lluita contra Hitler i Mussolini; alliberament de Kosovo, etc.)

Els Estats Units no han estat més imperialistes que altres nacions del món, tals com la xinesa o l'àrab; per tant, a què es deu la constant criminilització dels nord-americans a mans de les esquerres espanyola i francesa i, per seguidisme, també de l'esquerra independentista catalana? Si els esquerrans espanyols es mostren tan contraris a tot allò que sona a Nord-amèrica, és perquè voldrien que fos encara Espanya, i no els Estats Units, la primera potència mundial. Així de clar. Als Julios Anguilla de torn encara els cou en el seu orgull hispànic la derrota que patiren ara fa poc més d'un segle a mans de l'exèrcit americà. I molts independentistes catalans d'esquerra, que no pensen amb el seu propi cervell, sinó amb el cervell d'en Fidel Castro (l'amic de l'exministre franquista Manolo Fraga Iribarne, o del monarca espanyol Juan Carlos de Borbón), han picat l'ham.

Aquells que acusen els Estats Units de practicar l'imperialisme més salvatge a l'Amèrica central i del sud, són els mateixos que no dubten a fer servir els mots "Latinoamèrica" o "Hispanoamèrica" per referir-se a tots aqueixos països, com si aquests noms no amaguessin unes clares intencions colonitzadores espanyoles, reflectides clarament en la imposició lingüística de l'espanyol a uns pobles, els americans, que res no tenen d'hispans ni de llatins. Aquells que acusen els Estats Units de practicar l'imperialisme més salvatge a l'Amèrica central i del sud, són els mateixos que no critiquen el fet de que grans empreses espanyoles, tals com Repsol, Mapfre, Telefónica, Televisión Española, Endesa, Iberia, Gas Natural Latinoamericana o Dragados, Entrecanales, Fomento de Construcciones y Contratas, estiguin espoliant les riqueses dels països de la regió (recentment, el president de la Federació Empresarial de la Indústria de Venèçuela, n'Henri Gómez Albertí, acusà els bancs espanyols de recollir el capital nacional venecolà per després invertir-ho en altres països). Així, mentre els espanyols, amb la seva llengua com a punta de llança imperialista ("l'espanyol és la nostra força d'intervenció ràpida", en paraules de José María Aznar), continuen espoliant les riqueses americanes, els "solidaris" comunistes espanyols desvien l'atenció de l'opinió pública vers els Estats Units. I molts independentistes catalans d'es-

querres continuen picant l'ham....

Els francesos, per altra banda, no es queden enrera dels seus vanitosos germans espanyols, i continuen fent una crida a la lluita contra la llengua anglesa i a favor de la defensa del francès. Amb aquesta finalitat, i per tal de mantenir intacte el seu poder colonial, a partir dels anys 60 la mà dreta del president Charles de Gaulle, Jacques Foccart, dissenyà un sistema neocolonial que ha arribat fins als nostres dies, amb quaranta anys d'intervencions militars i terrorisme francès a nombrosos països d'Àfrica, i que culminà l'any 1986 a París amb la primera Cimera de la Francofonia. Actualment, el nou colonialisme francès escampa els seus tentacles per tots els països aplegats en l'Organització Internacional de la Francofonia, que França dirigeix amb mà de ferro. De fet, els diferents governs de París no han dubtat mai en donar asil polític als diferents dictadors africans francòfons enderrocats o als qui estaven a punt de caure.

Davant aquesta realitat, els catalans, per pura lògica, hauríem de cercar pactes amb els països anglosaxons, històrics enemics d'Espanya i França; i molt especialment hauríem de cercar el suport dels Estats Units i Gran Bretanya, establint relacions amistoses amb ells, ajudant-los a estendre la llengua anglesa per tots aquells països on encara s'hi parla espanyol o francès (els nord-americans ja, pràcticament, han fet desaparèixer l'idioma francès de l'estat de Louisiana, antiga colònia francesa, i estan en vies d'extingir l'espanyol a Califòrnia, Texas, Nou Mèxic o Porto Rico). Si els idiomes espanyol i francès són els principals enemics de la llengua catalana, crec que és clar que els catalans hauríem d'agafar l'anglès com a idioma de comunicació internacional, bandejant l'espanyol i el francès; qualsevol suposada "solidaritat", per la nostra part, amb els "llatins" espanyols i francesos, no passa de ser simple col·laboracionisme amb l'enemic. Ω

FIRA DES QUART DIUMENGE DE SANT JOAN

Són els mestres i els alumnes de l'Escola de Xeremiers de sant Joan. Una de les activitats de l'Escola Pública del poble. En el futur, aquests xeremirs duran el nom de sant Joan arreu de les contrades dels Països Catalans. Tel. 971 526 251

En Pere Ignasi i Bisquera de sa Pobla acaba d'obrir una Fàbrica de Vidre Artística a son Baró, terme de sant Joan. Tel. 971 427 791

Es en Pep Oliver amb els seus guarda espalles el dia de la Fira del Quart Diumenge de sant Joan. El batlle Oliver és l'amo del Celler can Font de Sineu i ara acaba d'obrir un altre celler perquè no dona abast. Ens contà que l'església de Sineu queda molt bé, i que i la gent no vol anar a missa, si el rector no hi té res a dir, hi faran concerts i exposicions. Que han començat les obres d'embelliment de la Plaça des Mercat que quedarà molt formosa. Tel. 971 520 313

Fa 5 anys que na Mònica i Sara Bordoy fan treballs en escaiola i tenen escola per ensenyar-ne al carrer Bisbe Sastre de Ciutat. Tel. 649 764 938

Comercial Agrícola Isleña, S. L. C. I. F. B-07160278

COMAGRILSA

VICENÇ RABASSA I HURTADO

agria

Reis Catòlics, 91 i Adrià Ferran, 44
Tels. 971 420 144 - 420 137 - Fax 971 275 010
07007 Ciutat de Mallorca

Llibres de tots els Països Catalans.

Llibres infantils i juguetes.

Llibres de text.

Discos i cassettes.

Vídeos en català.

Servei de llibres estrangers.

Carrer d'en Rubí, 5
Tel./Fax: 971 713 821
07002 Ciutat de Mallorca

FUSTERIA MECANITZADA

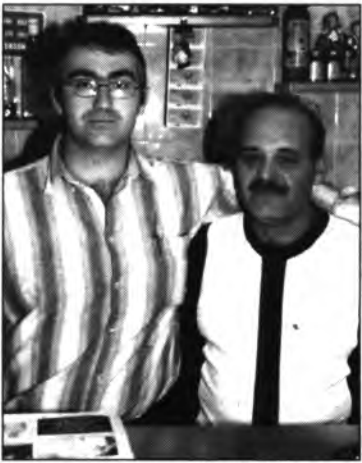
Julià Torrens

**Portes - Finestres - Persianes
Mobles - Cuines - Fòrmica
Tauler - Rexapats - Aglomerats
i tots els treballs del ram**

Carrer Castillejos, 5 - Tel. 971 264 535
07007 Coll d'en Rabassa (Mallorca)

COLL D'EN RABASSA

Fa 4 mesos que en Joanjo Vives i en Benet Ruiz regenten la Cafeteria Verònica al carrer del Canonge Tarongí des Coll d'en Rabassa. Despatxen els plats combinats a 750. També despatxen tapes, hamburgueses i pepitos. Ara posaran biliars i futbolin. Tel. 971 262 020

Fa 2 anys que els germans Roig i sa mare Àgueda Bonnin fan el setmanari Eureka a un local des Coll d'en Rabassa. És un setmanari d'anuncis, gratuït per els particulars que se ven a 150 ptes. als quioscos. Tel. 971 745 545

Fa mig any que na Joana Mª Andreu ha obert la Botiga de Moda Noa al carrer de Vicent Tofiño des Coll d'en Rabassa. Tel. 971 744 614

Fa un any que n'Elionor López regenta la Carnisseria Sa Plaça a la Plaça de l'Església des Coll d'en Rabassa. Tel. 971 261 870

Pau i llibertat al Sàhara Occidental

CECILIA BUELE RAMIS,
DIPUTAT DEL PSM-ENTESA NACIONALISTA AL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

Com a diputat del Parlament de les Illes Balears, en representació del grup parlamentari del PSM-Entesa Nacionalista, he pres part en unes jornades de treball que consider força interessants. Es tracta de les "Jornades d'Intergrups Parlamentaris "Pau i Llibertat al Sàhara" i en la "Troba da d'Observatoris Autònoms pel Referèndum al Sàhara", que s'han realitzat a Palma aquest proppassat cap de setmana.

Durant dos dies seguits, divendres 31 i dissabte 1, a la seu del Parlament de les Illes Balears, s'hi han organitzat unes jornades molt intenses i

arribar a ser els parlaments democràtics, cada cop més connectats amb realitats polítiques que afectin alguna població determinada. Fou el mateix Parlament europeu el que, el passat mes de març, aconseguia manifestar-se públicament des d'allò que s'anomena un "Intergrup parlamentari "Pau i Llibertat al Sàhara" (integrat per representants de totes les formacions polítiques parlamentàries).

En el nostre cas, aquí a Mallorca, juntament amb diputades i diputats del Parlament balear, també han treballat en l'organització d'aquestes jornades membres d'organismes i

han estat treballant molt àrduament a favor de la llibertat i la sobirania del poble saharauí.

- S'ha valorat molt positivament que, a la fi, ja s'hagi configurat el cens de votants i se n'hagi conclòs el treball d'identificació per part de la MINURSO (Missió de Nacions Unides per al Referèndum al Sàhara Occidental);
- S'hi ha manifestat la preocupació per les conseqüències d'un altre ajornament en la celebració del referèndum, que pot convertir-se en una amenaça seriosa a l'estabilitat i al procés de pau al Magrib;
- S'hi ha reiterat la necessitat que s'hi respectin, sobretot per part del Marroc, les resolucions emanades del Consell de Seguretat de l'ONU, i que s'hi repregui el diàleg amb la col·laboració del missatger personal del Secretari General, Sr. James Baker;
- S'hi ha demandat l'obertura dels territoris ocupats a la presència de la comunitat internacional i als mitjans de comunicació, perquè s'hi pugui circular amb total llibertat; etc

Mohamed Sidati explicà al Parlament Balear la situació que pateix el poble saharauí

força interessants. Representants de gairebé tots els parlaments de l'Estat espanyol s'hi han reunit per tractar-hi una problemàtica que afecta moltíssim la vida del poble saharauí.

Hem analitzat les diverses maneres d'aconseguir que s'arribi a celebrar un referèndum lliure, democràtic i transparent al Sàhara occidental, amb el qual el poble saharauí pugui triar amb llibertat si vol autogovernar-se amb plena sobirania o si vol romandre dependent del regne del Marroc que n'ocupà militarment el territori vint-i-cinc anys enrera.

Aquestes jornades són una bona mostra d'allò que poden

entitats de les nostres illes. És el cas de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears, o el Fons Mallorquí de Solidaritat i Cooperació, o l'Associació d'Amics del Poble Saharauí.

S'ha tengut l'oportunitat de comptar amb la presència de representants qualificats del Front Polisario, com és el cas del Sr. Mohamed SIDATI (Ministre delegat per a Europa i membre de la Direcció Nacional) o del Sr. Brahim Gali (representant del Front Polisario a l'Estat espanyol), i també amb l'aportació ben experimentada de nombroses persones que, en aquests darrers vint-i-cinc anys,

S'han pres alguns acords que, com és habitual en aquestes trobades d'intergrups parlamentaris, han estat adoptats per consens entre totes les forces polítiques que hi són representades. Són un conjunt de 13 acords que comporten certes exigències, rebuigs, denúncies, peticions, sol·licituds, ofertes de col·laboració, etc

Si se n'han de remarcar alguns, pentura s'hi podrien esmentar aquests:

- S'acorda exigir la celebració urgent d'un referèndum d'autodeterminació lliure, just i imparcial, com a única fórmula per solucionar el conflicte del Sàhara occidental;

- S'acorda rebutjar-hi d'altres fórmules afegides, d'altres obstacles interposats, d'altres passivitats, d'altres ajornaments;
- S'acorda continuar amb l'ajuda humanitària a la població saharauina refugiada, sobretot pel que fa a alimentació, salut i educació; continuar amb la campanya de captació d'observadors, de visites als campaments de refugiats, de presentacions d'iniciatives als plenaris, etc
- S'acorda preparar una visita al Sàhara occidental, el proper mes de juny, d'una delegació parlamentària de l'Estat espanyol per manifestar-ne la solidaritat amb la població saharauina i comprovar-hi les garanties de celebració d'un referèndum;
- S'acorda instar el govern espanyol perquè plantegi al Marroc una solució basada en la celebració d'un referèndum just i imparcial al Sàhara occidental;
- S'acorda continuar promovent el funcionament de grups de "Pau i Llibertat al Sàhara occidental" als Parlaments autònoms, al Congrés i al Senat.

Com a diputat del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears, som de l'opinió que aquestes jornades poden resultar molt profitoses, no tan sols per a la gent que hem tengut l'oportunitat de participar-hi més directament, sinó també per al conjunt de la població de les nostres illes.

El fet de comprovar que hi ha uns parlaments democràtics que es preocupen per la situació real que està vivint - i patint - tot un poble com el saharauí, ha de contribuir, sens dubte, a veure aquesta institució pública com a element dinamitzador d'iniciatives polítiques que poden fer aportacions molt positives a la transformació real de les nostres societats. Ω

Grafic
Estudi MOBLES DE CUINA I BANY

Miguel Guijarro

C/. Cardenal Rossell nº 84
Tel. - Fax 971 744 685

Coll d'en Rabassa
07007 PALMA DE MALLORCA

HI HA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE, ES PENSE I S'ESCRIGA EN CATALA

ÉS LA MATEIXA GENT A QUI LI MOLESTA QUE ES PARLE ES PENSE I S'ESCRIGA

LA TORTURA? NO, MAI!

ACCIÓ D'ELS CRISTIANS PER L'ABOLICIÓ DE LA TORTURA
Membre de Sant Pere de les Paulines
www.cccp.org

Comunicació i democràcia

JOAN CABOT CALÇAHEU

S'hi ha insistit moltes vegades, i s'ha argumentat per activa i per passiva; els intel·lectuals no-orgànics s'han afartat d'especular sobre el que és evident (i s'han avorrit d'estar sempre d'acord entre ells, i de compartir la frustració de no poder fer-hi res). Ja ho sabíem, però potser mai no ho havíem constatat d'una manera tan crua: qui controla els mitjans de comunicació té el poder (o té tot el que cal per posseir-lo).

La dreta espanyola ha guanyat les eleccions generals acomboiada per un exèrcit mediàtic impressionant. Mai cap força política, a l'estat espanyol, no havia disposat d'altaveus tan nombrosos i potents: totes les televisions privades i públiques (descomptant només unes poques televisions autonòmiques), quasi totes les ràdios i la gran majoria de diaris. És un fet que a Balears, per exemple, els problemes d'imatge

de l'actual Govern tenen a veure amb l'actitud hostil de la premsa i les televisions il·lenques.

Ara més que mai, els *mass-media* fabriquen opinió pública a l'engròs, amb una eficàcia aborronadora. Una eficàcia que rau en el control de la imatge, en la dissimulació i en els missatges subliminals. Avui, l'opinió de masses no la dissenyen els opinadors *ad-hoc* (columnistes, articulistes, col·laboradors), sinó els maquetadors. N'Antoni Vidal Ferrando me'n parlava fa pocs dies, amb la lucidesa que el caracteritza, i venia a dir que "la diversitat d'opinatots que llueixen alguns diaris dona una falsa aparença de pluralitat, perquè aquests articles només els llegeixen unes poques persones amb l'opinió ja formada". És cert: l'opinió pública es forja a les altres planes del diari (amb una eficiència

superada, això sí, per algunes tertúlies radiofòniques, i sobretot pels informatius de les televisions). L'acció combinada dels tres mitjans és demolidora.

La mecànica és molt senzilla: els propietaris d'una televisió o d'un diari decideixen quina opció política ha de reeixir i quines han de restar al marge. A partir d'aquí el primer que fan (en el cas d'un diari) és treure l'*amic* a les pàgines bones (les de la dreta) i l'*altre o altres* a les dolentes (que són les de l'esquerra); aquest efecte es reforça dedicant a l'*amic* fotos grosses i lluïdes (on surt d'allò més plantós) i presentant l'*adversari* en postures desafortunades o en contextos desagradats, i focalitzant tots els desencerts verbals que cometi (que n'hi ha sempre). I així anar fent...

Aplicant aquestes tècniques de manera sistemàtica i massiva (a través de múltiples mitjans de comunicació, com és el cas) hom pot destrossar sigles, enfonsar governs, encimbellar líders... pot, vaja, demonitzar àngels i angelitzar dimonis, a pler. El pitjor de tot és que, arribats en aquest punt, parlar de democràcia és fer demagògia.

Sembla mentida que, sabent tan bé la lliçó (i podent contrastar les nocions teòriques amb el *cas pràctic* de Berlusconi a Itàlia), arribi el terrabastall i ens agafi així, amb els pixats al ventre.

Diuen que són coses de la condició humana. No ho sé... Ω

Joventut, racisme i drets humans

A muntó "progres", humanistes i gent de candidesa bempensant estan astorats i no hi tenen un borrall a tomb de la creixent extensió del racisme entre el jovent, un jovent educat escolarmet en el respecte al Drets Humans, la pau, la solidaritat, etc.

Però, vegem, per què ara i ací tenim un cert respecte genèric -amb moltes excepcions, cal dir- a alguns Drets Humans?. En primer lloc, hi ha un respecte nominal i superficial cap a tals Drets perquè ja tenen altres mitjans per controlar la plebs, bàsicament la TV i el consumisme, que són els "Drets" que, en realitat, la gent coneix i aprecia més. En segon lloc perquè saben que, a la llarga, les autocràcies no són rendibles econòmicament: provoquen descontent sord i oposició mal controlada. Els escau molt més tenir el corralet tranquil i distret, sense aldarulls que transbalsin la Religió Oficial (és a dir l'Economia).

Ara bé, de gaidó, amb els fets consumats, els Ministeris de l'Interior -cinics i realistes- es passen aquestes belles teories per l'entrecruix i, per suposat, creen tots els GALs, narcotràfics o transgates o watergates que tenen a bé de crear. L'ur llibre de capçalera és el de Maquiavel.

El jovent, més intuïtiu i menys intel·lectualoide que els nostres liberals eramistes, copsa aquest rerafons de la qüestió. El monetarisme. El blanqueig de diners negres, el tràfic d'armes, etc. ha enfortit l'economia espanyola, i el jovent, sovint elemental, superficial i barroer, se'n sent orgullós. Quan hi ha pela, ser "appanyó" és un orgull, més si guanya la "Selección de Fútbol".

Orgull implica menyspreu. A qui?. Als més febles, per suposat, als pobres, als desconeguts, als "rars". O sia, als estrangers, als catalans (estrangers per a ells, al capdavall).

Se racista "appanyó" és més còmode. Gasta menys neurones. Ω

Jaume Tallaferró

ES MOLINAR

Fa un any que en Ferrán Fernández s'ha associat al sa dona Llacinta Bustos i sa cunyada Aina per obrir la Immobiliària Pou a la barriada de Sa Gruta des Molinar. Tel. 971 250 037-38-39

Fa 6 anys que na Trinitat Munar fa obrir el despatx de pa, pastissos i llepolies, LLEPOLIES, al carrer del Brigada Alonso Pol des Molinar. Tel. 971 279 371

Fa 5 anys que en Pau Riera i els seus fills regenten la Botiga Piscines Art al Molinar. Enguany han guanyat tres premis per disseny de piscines a la Fira Internacional de Piscines de Barcelona. Tel. 971 275 000

N'Elisabet Salvà, d'ascendència llubinerà és la madona jove del Bar Les Palmeres al Portitxol. Son pare, l'amo en Guillem, regenta aquest bar fa 35 anys. Els anys vint del segle passat aquesta local ja funcionava com a sala de ball. Tel. 971 271 033

RESERVE A TIEMPO SU REPORTAJE

COMUNIONES

Centro Foto

CTRA. MILITAR, 242 - 07600 - EL ARENAL - TEL 971743262

¡Grandes ventajas todo el año!

SOLICITA LA TARJETA CLUB

Centro Foto

S'ARENAL

Fa 15 dies que els Germans Pérez de so n'Oliver han obert la botiga d'Informàtica Màgic Multimèdia al carrer Guillem Cirerol de s'Arenal. Tel. 971 745 540. Adressa Electrònica. houben@arrakis.es

Fa 2 mesos que en Pep Santos (ex barman de l'Hotel Tal) ha obert la Cafeteria La Rivera al carrer Guillem Cirerol, 5 de s'Arenal. Recomanem les sopes de matances i la freixura de me. Tel. 971 268 140

La millor oportunitat

Explicà, no fa pas gaire, Joan Triadú, a un mitjà de premsa, l'escandera que produí una determinada proposta de Joan Sales dirigida al Consell Català a l'exili, en els dies posteriors a la retirada de territori nacional de les tropes catalanes lleials a la Generalitat i a la República.

La proposta de Joan Sales, i del grup dels 'Quaderns de l'exili', entre ells Raimon Galí, consistia en l'aportació d'unitats militars catalanes a la causa Aliada durant la Segona Guerra Mundial. Els polítics del Consell Català a Londres se'n van en riure, segons descriu Joan Triadú, lúcida-ment.

Val a dir que són fets propis de la nostra història nacional. I sobre ells, costa avançar-hi. Fa mandra. S'han de des- tapar les causes sempre inde- cents de la covardia. I, qui és qui per fer-ho?

La proposta de Joan Sales era versemblant. El llibre de Daniel Arasa "50 històries catalanes a la Segona Guerra Mundial" demostra l'aportació civico-militar a títol indi- vidual de centenars de com- patriotes. En aquells dies, diversos cossos d'exèrcit havien passat la frontera cap a la república francesa. Grups d'oficials estaven agrupats en diverses capitals de l'exili.

Joan Sales, i d'altres militars com Raimon Galí, oficials diplomats per l'Escola Oficial de Guerra de la Generalitat de Catalunya, tenien preparació tècnica suficient. Només calia donar-hi el vist-i-plau polític, sense el qual cap militar lleial pot mobilitzar-se. Mai es va produir. I, el que és pitjor, la proposta tècnica d'una apor- tació de gairebé dos mil homes entrenats i capacitats pel com- bat contra les potències de l'Eix, va ésser motiu de mofa per part dels 'politicastes' del Consell Català a l'exili.

Polònia, Txèquia, la França lliure... van constituir unitats militars especialitza- des sota comandament Aliat, normalment anglès. L'opor- tunitat perduda va ésser evi- dent. Hi havia tot els compo- nents necessaris: tropa, ofi- cials, experiència,... en el cas català. Els espanyols, els guanyadors amb el suport fei- xista internacional -Hitler, Mussolini- quedaven, majori- tàriament exclosos d'aques- ta possibilitat. Lògicament, els Estats Majors dels Aliats devien desconfiar de possibles propostes provinents dels espanyols republicans, tan implicats com estaven en la derrota de la Guerra dels Tres Anys. No obstant això, aquests motius no eren aplicables al cas català. La majoria d'ofi-

cialitat que va dirigir l'Exèrcit de Catalunya tenia un relle- vant prestigi dins el context europeu. El mateix Coronel Guarnier, fins i tot durant les dures campanyes del Front d'Aragó, havia estat reclamat per distingides acadèmies militars europees. Els estra- tegues nordeuropeus s'inte- ressaven en l'èxit de les ope- racions per deturar l'avanç feixista. Mai abans s'havia vist una cosa semblant.

El general Eisenhower, a través del seu conseller i amic personal, el Coronel Guarnier, Cap de l'Exèrcit de Cata- lunya, va estudiar la possibi- lilitat d'articular dos grups de tres regiments catalans. La indiferència política del diri- gents catalans a l'exili, imbuï- da d'un inusual 'pacifisme' va desmuntar tots els intents i esforços en aquesta direcció. Els millors homes van que- dar arraconats. Soldats de pri- mera línia internacional no van poder agrupar-se a l'es- guard de la senyera en la llui- ta contra el nazisme. I diguin el que diguin, era del tot pos- sible. La revolta del 36, la des- feta del 39 haguessin estat jus- tificades si aquest poble mil- lenari que es diu Cata- lunya hagués sabut aprofitar 'la millor oportunitat'. L'a- portació, malgrat tot, va ser- hi, però a títol individual. Centenars de catalans enro- lats en forces expedicionàries dels exèrcits aliats van formar

part dels més exigents bata- llons de xoc. Molts van dei- xar-hi la vida.

I, amb tot, el seu ideal havia d'ésser motiu de riulla, ni més ni menys, que dels propis catalans. Joan Triadú no se n'està d'afirmar-ho i escriure- ho. Els Països Catalans han tingut, tenen i tindran sempre soldats disposats a lluitar per la llibertat. Però curiosament, no s'ha demostrat encara qui els pugui enviar a fer-ho. Cap polític català ha demostrat el coratge de l'estadista que demana el lliurament de la vida dels seus conciutadans. Ningú vol assumir la respon- sabilitat d'enviar a morir els seus compatriotes. Tot i que paradoxalment, acabaran anant-hi. El desengany de molts oficials catalans: tinents, capitans, coronels,... davant la riota covarda dels dirigents polítics a l'exili, va constituir la pèrdua d'homes d'una cate- goria inimaginable. Ni en el millor somni que tinguem podríem adonar-nos-en de com aquells excombatents estimaven la pàtria catalana. I la veritat, es que costa accep- tar lo molt que encara queda per fer, sense poder comptar amb l'empenta de persones d'aquella mena. Ω

Llorenç Prats-Sagarra
és editor-adjunt de
"Catalunya Campus"
lloprats@teleline.es
24 de març de 2000

Nacionalistes catalans i nacionalistes espanyols

En les passades eleccions gene- rals espanyoles, és obvi que es votà en clau nacionalista, total i abso- lutament nacionalista. Així, els espanyols votaren majoritàriament al seu partit nacionalista. Votaren al PP de n'Aznar, el partit més nacionalista de l'Estat espanyol, amb un programa de contingut i missatge ultra-nacionalista espanyol, amb alt grau d'intencionali- tat d'ingerència en el desenvolupament social i polític de nacions que estant subjectes, administra- tivament, judicial i militarment, al poder de Madrid (governat a par- tir d'ara, per ultranacionalistes espanyols. Nacions habitades per pobles que històricament han estat obligats a ser "espanyols" a la força, sense respectar el seu fet diferen- cial, sense respectar la seva cul-

tura, trepitjant i agredint el seu idioma, el català, l'eukera, el galego...

També està clar que en les nacions on habiten aquestes per- sones que tenen una cultura i un idioma propi i també la suficient cultura i sensibilitat per prendre les seves pròpies decisions de manera lliure i sobirana, s'ha votat als seus partits nacionalistes i no al partit nacionalista espanyol que és el PP. A altres llocs votaren el PNV, CiU, Bloc Nacionalista Galego, el Partit d'Aragó, el de Canàries... potser perquè per el seu elec- torat aquests partits defensen els interessos de la seva nació, de la gent del País Basc, de la Catalunya estricta, de Galícia d'Aragó, de Canàries.

A la Comunitat Balear, enca- ra que els partits nacionalistes

declarin que han tingut resultats satisfactoris, jo tenc la sensació que encara no s'han entès el seu missatge. Un missatge que per altra banda hauria d'oblidar-se de dretes i d'esquerres i explicar la realitat d'avui que consisteix en fer- los saber que han d'escollir entre ser defensors del nostre espoli, de la opressió, de l'escarni i la befa, del robatori descarat de la nostra personalitat que protagonitzen els nacionalistes espanyols del PP en contra d'aquesta terra, de la seva terra per a molts d'ells. O per lo contrari, han d'escollir als qui ens oposam frontalment a tanta injustícia, a tant d'espoli i optem per ser nacionalistes de les Illes Balears i Pitiüses, i no nacionalistes espanyols.

El que passa és que aquests par-

tits (PSM,UM, etc.) no són tan directes i convincents en el seu mis- satge nacional (si és que el tenen), com el PP en el seu.

El meu partit, el partit per el que em presentí a aquestes elec- cions, si que tenia un clar missatge directe del programa de les nos- tres intencions polítiques. I mal- grat ser marginats pels mitjans de comunicació, sense poder inver- tir ni un duro espanyol en la cam- panya, tingueren un resultat alta- ment satisfactori.

Per això vull aprofitar les pàgi- nes de L'ESTEL per agrair profun- dament el vot d'aquells que votaren la Coalició Treballadors per la Democràcia, i agrair-los que amb el seu vot enfortiren el nostre esperit. Un esperit que no decaurà en la lluita fins aconse-

guir que la nostra societat recu- peri cotes més altes d'autoestima, de compromís amb la seva pròpia cultura i llengua. Que sia capaç d'exigir honradesa als seus polí- tics i que no toleri als dirigents corruptes que només ocupen càrrecs de responsabilitat per omplir-se les butxaques, i no pen- sin en defensar les persones d'a- questa terra.

Vull donar les gràcies als votants de Ciutat, de Calvià, de Marratxí, de molts de pobles on la meua candidatura aconseguí vots, Especialment vull fer-ho amb els meus nombrosos votants de la comarca de Manacor que ens han donat esperança, ja que en aquesta comarca hi ha gent cons- cienciada i compromesa amb la nostra ideologia que cerca la jus- tícia, el respecte per aquesta terra, alhora que ofereix treball i toleràn- cia.

Els telèfons de contacte de Coalició Treballadors per la Democràcia a les Illes Balears i Pitiüses són: 971 283 842 i 971 734 531. Carrer Barrera, 26 - 07014 Ciutat de Mallorca Ω

Pere Felip i Buades

BAR CENTRAL
Penya Mallorquinista
Club Cicloturístic

Menús a 850 ptes.

CARDENAL ROSSELL, 80 - TEL. 971 261 039 - COLL D'EN RABASSA

Restaurant
Cas Carboner

(DIMARTS TANCAT)

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tels. 971 64 65 04 - 971 64 40 66
07230 MONTUIRI

Els màrtirs d'ara mateix

Txetxènia

Si fa no fa mitja comunitat baptista de Grozny ha pogut fugir de Txetxènia. Uns 25, la majoria dones grans i pobres, viuen en un casal que "Portes Obertes" els ha comprat vora la mar Negra. Molts encara pateixen el greu trauma de la guerra, com ara Tatiana Siknikova (72 anys), mare d'Alexi Sitnikov, pastor de la comunitat, decapitat.

Podeu animar-los si els envieu una postal a través de la nostra oficina, si pot ser en rus, però també comprenen frases senzilles en anglès: Portes Obertes - Case Postal 267-Ch- 1008 Prilly - Suïssa.

A les primeries d'Octubre, els combatents txetxens ocuparen l'església baptista de Grozny i la saquejaren. Amençaren els cristians de mort cas que continuassin venint-hi. L'edifici fou usat com instal·lació militar i als soterranis tenien un centre de detenció. A muntó cristianes que hi vivien foren foragitades i segrestaren una jove neta de 13 anys, Anna Hrykine. Sols queden una dotzena de baptistes a Grozny, la majoria dones grans. Dos pastors n'havien estat segrestats, l'un rera l'altre, i assassinats l'any ante-

rior. Els cristians que hi ha restat, s'apleguen en cases particulars per pregar Déu.

Milers de refugiats txetxens passen un dur hivern en camps de tendes d'Ingüixia. La presència de grups humanitaris cristians no hi ha estat pas permès pels russos. Aquests refugiats fugen no sols de la guerra sinó dels fonamentalistes islàmics i les màfies xtetxenes i estan oberts a l'Evangelí.

Els baptistes russos acollits al casal de Krasnodar, testimonis de molts desastres i malícia, no nodreixen pas cap rancúnia, ans pregunten per llurs perseguidors xtetxens, i pels mateixos ocupants russos que els consideren traïdors per no haver abandonat Txetxènia més d'hora.

Kurdistan i Iraq

Jesús el Messies, traslladat a idiomes minoritaris, mitjançant "Portes Obertes", ve a cobrir un gran buit existent. En concret l'arameu, la llengua dels cristians caldeus i assirians, sotmesos a fortes pressions a fi que se n'exiliïn o s'islamitzin. Descendents dels assirians bíblics, estan orgullosos de saber que Jesús parlava també l'arameu. Aquest llibre il·lustrat també

ha estat traduït a un parell de dialectes kurds, el bahdinamí i el soraní.

Al Kurdistan lliure hi ha ara 4 llibreries evangèliques: a Zakho, Dohuk, Erbil i Salaimanija. Sovint llur personal és amenaçat per integristes, però a muntó gent hi va a demanar llibres.

L'abril de 97 fou assassinat Mansur Hussein. D'ençà aquest crim la persecució antievangèlica ha minvat, però. En Mansur deixà una vídua, Ruth, i dos fills. El petit Kevin demana per què son papa està al cel, de vagades parla a la seva foto i li demana de tornar.

Malgrat la mala premsa, Iraq és un dels països musulmans on els cristians gaudeixen de major llibertat (relativa). Fa poca 8000 llibres sobre la Bíblia destinats a jovent reberen autorització per a ser pròximament importats.

Les esglésies augmenten per conversions, però també perden fidels per emigració, a causa de la misèria que pateix Iraq per les sancions internacionals. Molts marxen vers Occident per provar sort.

Turkmenistan: persecucions anticristianes

La situació dels cristians hi és molt

difícil. Atakov, un predicador fou arrestat per la policia secreta, per ser musulmà de naixença convertit al cristianisme. Fou torturat per no voler donar dades d'exmusulmans conversos. Segueix en presó, té dona i 5 fills.

Uzbekistan; repressió policíaca

Regularment els cristians indígenes són visitats i amenaçats per la policia. Molts caps cristians són detinguts amb acusacions falses. Totes les esglésies s'ha d'enregistrar, però amb unes condicions impossibles de complir, talment esdevenen il·legals.

Dos cops ajornat, el procés a 4 evangèlics detinguts a principis d'any tingué lloc el 9 de juny a Nukus, capital de la república autònoma de Karalpakstan. Rachid Touribailo, Par'had, languibaiev, Iss'ed i Salamat foren damnats a dures penes amb falses acusacions (narcotràfic): Touribailo, qui és el pastor, a 13 anys, i els altres a 10. La policia uzveca sol amagar droga ca la gent -cristiana o no- que consideren criminals però contra els quals manquen de proves.

Tanmateix, la demanda de lectures cristianes hi és gran, però és altament complicat d'importar-ne. (PO). Ω

LA DESEMPARANÇA APRESA

MEQUINENSA, 13 DE MAIG DE 2000
SEGONA JORNADA DEL CICLE DE PSICOLOGIA:
LA CATALANITAT: UNA IDENTITAT MALEÏDA?

III CONGRÉS DE CULTURA CATALANA

Segona jornada: LA DESEMPARANÇA APRESA

Matí:

- 10 Obertura a càrrec d'Arantxa Godia, regidora de cultura de l'Ajuntament de Mequinensa.
- 10.15 De què parlem quan parlem de desemparança apresada?
Quim Gibert, psicòleg i articulista.
- 11 La desemparança apresada des d'una perspectiva política i jurídica. El cas dels catalans de l'Aragó.
Juli Pallarol, professor jurista.
- 11.45 Pausa.
- 12.15 La desemparança apresada dels catalanoperllants. El cas illenc en comparació amb altres punts dels Països Catalans.
Rosa Calafat, professora de la Universitat de les Illes Balears.

Presentarà i moderarà: Manolo Vilella, psicòleg.

Dia: Dissabte 13 de maig de 2000

Hora: De 10 a 2 del matí

Lloc: Sala Goya

Inscripcions: Ajuntament de Mequinensa
(tel. 974-464136)

ORGANITZA:

Amb el suport:
Regidoria de Cultura de
l'Ajuntament de Mequinensa.
Casal Jaume I de Mequinensa

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA (XLVI)

La dura postguerra al Principat (1473-1479)

PER RICARD COLOM -TLF. 964 207607

"...el desconeixent de la història pròpia és una de les causes més radicals de l'afebliment de la consciència nacional catalana i de la seva lenta substitució per la consciència nacional castellana. Els nostres ocupants ho saben perfectament i, per això, és la primera cosa que han amagat, car són conscients que és allò que més els denuncia i més posa en evidència. El factor històric és tan important com el factor lingüístic a l'hora de crear o de reconstruir una consciència nacional, donat que és la història la que més explica el per què de la identitat lingüística i col·lectiva d'un país.

(Catalunya nou estat europeu. Declaració de la Primera convenció per la Independència Nacional).

Leonard de Sors

(Barcelona, c. 1425-finals del s. XV)

"AH, VOLUNTAT, ACONSENTIR MOLT PRESTA..."

Ah, voluntat, a consentir molt presta tot ço que Amor te fa massa abellir!
Ah, voluntat! ¿E per què et vols regir per senyor tant qui no et fa colre festa, mas, com esclaus dels menestrals reposen, has a fer tu massa pus gran jornal?
E puix que veus de tot pler te deposen, No vulles pus consentir en ton mal.

Io bé conec no seràs tan gosada que sols un pas te regesques pel seny. Io bé conec que, puix lo grat t'empeny, no penses més en mostrar-te esforçada.

Erres granment en no voler mirar. Un poc lo mal en que has rebut molt sovent Per creure Amor, car si no congoixar, no t'ha restat per ser obedient.

Bé tens esforç en dir "així es farà", com raó et diu. "No et deus enamorar."

Bé tens esforç en fer-la prest callar, Puix que no et plau aquell contrast que et fa. Guardes molt poc los dans que a mi em segueixen Solament dius entens més en bondat. Mas les dolors que els cors me destrueixen No las veuràs fins m'hauran acabat.

Ma volentat grans delits persegueixen Per fer-li dir tota la veritat;

Per ço mes carns tots jorns molt aflaqueixen Com en tal fet lo seny no és escoltat.

1476: Escamots francesos saquegen repetidament l'Empordà.

1476-1484: **Ensuliada definitiva del gran comerç barceloní**, el qual ja no es recuperà en cosa d'un parell de segles.

1477: Barcelona té uns 20.000 habitants. Comencen a bastir-hi un nou port.

El rei nomena el cap de les remences, en Verntallat, vescomte de la Vall d'Hostoles. Ço era com reconèixer un **vertader Estat remença**, lliure de tota intrmissió reial ni senyorial.

El fill del baró d'Arenós, Jaume d'Aragó, és executat a Barcelona per haver-se mantingut en rebel·lia d'ençà 1468 per recuperar sa baronia confiscada pel rei durant la guerra civil.

Mor el Racional de la Ciutat de València, en Guillem Saera, qui havia detentat el càrrec més de 20 anys, i havia estat el personatge més influent de la ciutat.

Document català que fa esment d'un acte de corsarisme al port de Barcelona, a càrrec de *Vicens Anes Pinson, de la vila de Pals*, és a dir, Vicenç Yañez Pinzon, codescobridor d'Amèrica, foraster i resident a Pals (l'Empordà). No pas a Palos de Moguer (Huelva)!

Botticelli pinta *La Primavera*.

19-8-1477: L'arxiduc Maximilià d'Àustria pren muller: Maria de Borgonya. Les terres borgonyeses passen as Habsburg.

1477-1480: Neix Thomàs More (Tomàs Moro). Serà canceller anglès, autor d'*Utopia*.

2 6 3-1478: Estampada la *Bíblia Valenciana*, molt vera e Cathòlica, de Fra Bonifaci Ferrer, a València,

600 exemplars, per dos topògrafs: el castellà Alfonso Fernández de Córdoba i l'alemany Lambert (¿ Taubenhaus?) i sufragada pel ric mercader alemany Felip Vizlant. Dels 600 exemplars sols en queda un full (de l'Apocalipsi) a Estocolm, car serà perseguida i destruïda per la Inquisició espanyola.

26.4.1478: Conjura dels Pazzi a Florència per a derrocar els Mèdici.

1478: Mor el metge i poeta satíric Jaume Roig, conseller municipal i personatge influent a València.

El rei i la reina visiten Sevilla plegats per a estudiar el problema jueu. Segons Andrés de Bernáldez, rector de los Palacios: "...cristianos solo de nombre, (els judeoconversos) viven dentro de la leu mosaica incluso en su vida externa... hacen público desprecio de las virtudes cristianas, coma la virginidad, y acumulan riquezas para dominar el resto de la poblacion".

Infructuosa expedició per a conquerir Canàries.

L'Alguer prohibeix la immigració de no-catalans, inclosos sards o corsos.

Tomás de Torquemada, nomenat primer gran inquisidor de Castella.

Victòria catalana a Macomer, conquesta del marquesat d'Oristany, fi de la resistència sarda, després de quasi dos segles de combats.

1-11-1478: Butlla papal que concedeix a Isabel i Fernando el dret de nomenar tres inquisidors generals. Es tracta d'una **Inquisició "de nova generació"**, sota control directe cesarista i reial.

1-11-1479: Mor l'incansable Juan II a Barcelona. Ses despulles jeuen a Poblet. És el darrer rei de catalans qui jeu a terres catalanes. Ω

La universitat pública catalana s'està plantejant, com en una discussió de fons, un dilema de difícil solució. D'una banda la continuïtat històrica d'un sistema emparat per l'actual LRU -Llei de Reforma Universitària- basat en la ponderació entre l'oligarquia dels catedràtics i professors, segons un rellevant 'nepotisme il·lustrat', i el nombrós col·lectiu dels estudiants representat pels seus sindicats o associacions (FNEC, BEI, ...). L'altra opció és esdevenir un agent més del mercat, al servei de les diverses necessitats socials i econòmiques, i lligada al devenir de les empreses, al cap i a la fi, les receptores de la majoria de l'activitat universitària: la recerca i les onades de nous titulats.

Com per un miratge, determinats grups de catedràtics i professors, se senten atrets per la segona opció. Més ben gestionada, més competitiva, la universitat pública no pot perdre el tren de les noves tecnologies i sistemes de direcció.

La reflexió interna entorn aquestes qüestions s'ha vingut prodigant de manera continuada des de l'aparició de les universitats privades, i s'ha accentuat amb la crisi del PSOE-PSC (amb molts quadres polítics provinents de la universitat pública) i el pròxim relleu generacional que s'està apunt d'encetar en nombroses instàncies universitàries.

Els que manen dins la universitat pública estan dividits i confusos. Saben que allò que va ésser un gran fracàs, el socialisme i el comunisme, també té coses bones, i d'elles la universitat pública n'ha viscut. Però en pot continuar vivint?

La pressió dels Consells Socials, òrgans interns de les universitats públiques per enllaçar la universitat i els agents social-empreses, patronals,...- esta esdevenint un revulsiu. L'exigència del

món empresarial en demanda d'eficàcia damunt el col·lectiu universitari esta capgirant el sentit correcte de la relació. La universitat, seu del coneixement i l'excel·lència, s'està sentint postergada per la resta de la societat. Ha perdut, en part, la capacitat de lideratge dins el vertiginós món de la competència i la globalització. I, la veritat, no sé per què això la fa sentir qüestionada, si precisament aquesta és la missió més gran del món universitari: el distanciament envers la quotidianitat per mantenir una reflexió lúcida i un coneixement creatiu.

Les empreses, sobretot les multinacionals, estan entrant, amb una inusitada capacitat, dins el teixit universitari. Les Fundacions Empresa-Universitat, de totes les universitats públiques, no troben sortides alternatives als seus problemes i obren les portes de bat a

bat a les grans corporacions financeres i econòmiques. La dinàmica neoliberal s'està apoderant de les instàncies universitàries. I, entre els esculls que estan trobant, hi ha els estudiants. Inflexibles i utòpics, idealistes i lluitadors, no entren, de moment i majoritàriament, dins la mentalitat maquiavèlica que imposen 'els dogmes del mercat' (el que és competitiu és bo, qui paga mana, el fi justifica els mitjans, abans professional que ciutadà cívica, als beneficis econòmics no els calen principis ètics). Funciona miraculosament, entre els estudiants, la vaga idea de que per uns anys, en l'etapa universitària, val la pena ésser un 'il·luminat' i defensar un somni possible. Després, amb el títol, i cercant feina, a qualsevol preu, ja hi haurà temps de "vendre's". Però mentrestant, és imperatiu plantar cara.

El mercat, per definició, és depredador. Admetre la seva existència dins els sistema universitari públic és introduir un factor d'inestabilitat molt gran. La universitat pública, amb el sistema actual, te marge suficient per autoregular-se. Com a sistema autònom té tots els mecanismes interns d'adaptació. En tot cas, necessita "inputs" per matisar i corregir la seva trajectòria. I, això, és una cosa que ja fa. La resistència al canvi que es demostra als ulls d'alguns gestors, és precisament la virtut del sistema universitari públic, al meu entendre. Una resistència, que en cas de demostrar-se suficient, parerà els efectes negatius de la globalització i permetrà, a escala universitària, el respecte a les minories idealistes i un altaveu per les ànsies de justícia. Ω

Llorenç Prats-Sagarra és editor-adjunt de "Catalunya Campus" lloprats@teleline.es 28 de març de 2000

Els dogmes del mercat

E L V E L D E M A I A (2 3)

2004

PERE GRI

El policia Serapi no se'n podia avenir dels progressos que havia fet aquell nou polític, en Fructuós Llabrés, però ell sempre havia considerat que concedir l'amnistia era quelcom necessari, així com també ho era l'expulsió de dues colònies espanyoles de tota aquella merda de companys seus.

No són més que uns fatxes, pensava en Serapi, i crec que aquest bergant de Sóller farà molt bé en posar d'acord a tots els governs ara autonòmics dels Països Catalans i d'Euskal Herria per enviar-los a la seva estimada Espanya. Se'n aniran tots menys jo, perquè no consentiré que m'incloguin en el paquet, pel fet que abans m'hauré ofert a en Fructuós per organitzar-li les forces armades del nou Estat català, que segons he pogut saber, té data definitiva de constitució, el dia 1 de gener de l'any 2004, igual que el nou Estat basc. Tres mesos abans, les forces armades espanyoles hauran estat expulsades de determina-

des zones actualment ocupades, ho sé perquè som molt intuïtiu.

Mentre tant, en Fructuós anava fent la seva. El fet d'haver negociat amb el Rei una qüestió tan important com l'amnistia l'havia convertit aleshores en el superhome que esperava ser, encara que d'una cosa no n'estava satisfet, per la seva situació a l'oposició no havia pogut aconseguir avenços determinants en la legalització de les drogues, si bé el perdó també havia recaigut sobre les persones pertanyents a xarxes de tràfec d'estupefaents, i en certa manera el control per part de la Policia i la Guàrdia Civil s'havia alleugerit bastant. No estic content només en la liberalització del tràfec, pensava, s'ha de procedir a la inserció de les drogues en les lleis, regulant la seva producció, comercialització i venda, així com el seu consum, però cada vegada que ho proposo al Parlament m'ho tiren a baix, perquè diuen que el poble no està suficientment preparat per aquestes mesures.

Quan el sentí, el Dimoni li recordà que ell també s'havia compromès a explicar-li com procedir a la legalització. Les lleis les has de fer tu, li deia, ja que n'entens millor

que ningú, i quan les tenguis llestes, les presents al Parlament com a proposicions de llei, encara que et posaran qualque esmena les aprovaran, t'ho ben assegurat. Ara, pots començar a redactar la primera llei que tractarà sobre la legalització del cultiu de marihuana per a consum propi i petit comerç, l'haix ja el legalitzarem més tard, quan es facin realitat els coffee shops, llavors vendran la cocaïna, les anfetamines sense recepta, l'èxtasi, l' LSD, l'heroïna, etcètera. Les festes que havia organitzat el PIM alguns diumenges a l'edifici del Parlament balear havien servit per avançar un poc amb la problemàtica de les drogues. Els nous parlamentaris, una vegada hagueren destapat i begut les ampolles de cava, decidiren des de la primera vegada que es reuniren allà, lliures de formalitats polítiques, que el millor que podien fer per animar la bauxa era cedir tots els escons de la cambra a diferents marginats que havien estat convidats, perquè exposassin les seves propostes sobre com procedir a la inserció de les drogues en les lleis. Hi hagué acord unànim en que, si es permetia el cultiu de marihuana per ús

propi, el problema de les addiccions a substàncies més fortes disminuiria en un ample percentatge. A més, també s'acordà que, en assumptes de drogues, cada govern i parlament autonòmic havia de poder legislar com li vengués de gust sobre la qüestió, sense que fos necessari seguir una política comuna amb l'Estat.

A la vista de que es proposava prendre tals mesures, el camí cap a la independència dels Països Catalans i d'Euskal Herria es donava per realitzat, mancant només la proclamació dels dos nous estats. Així i tot, el fet que durant un temps ens quedaríem sense suficients forces d'ordre públic era un tema que preocupava a segons quins governs encara autonòmics, especialment el balear i el valencià. No obstant això, les bruixes i en Serapi tenien la resposta, encara que el policia no hi cregués amb l'existència d'aquests éssers sobrenaturals.

Què et sembla si inventem un nou tipus d'agent de l'ordre, una policia màgica?, li demanava n'Habatzeleth a en Serapi.

Au, no em venguis amb punyetes, responia aquest; no és possible. Ω

França a contra corrent de les democràcies

" Cal parlar francès, i sobretot callar " (Joan Pau GINÉ)

La Constitució francesa, article 2:
" La llengua de la República és el francès "

La Constitució espanyola, article 3
" 1-El castellà és la llengua espanyola oficial de l'estat. Tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret d'utilitzar-la.

2-Les altres llengües espanyoles també seran oficials en les respectives comunitats autònomes, en conformitat amb llurs estatuts.

3- La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que ha de ser objecte d'especial protecció i respecte.

Estatut d'Autonomia de Catalunya, article 3: La llengua pròpia de Catalunya és el català.

La Constitució belga, article 3 bis:

" Bèlgica consta de quatre regions lingüístiques: la de llengua francesa, la de llengua neerlandesa, la regió bilingüe de Brussel·les-Capital i la regió de llengua alemanya. "

A més, a cada regió els drets dels locutors de les altres llengües endògenes són reconeguts.

La Constitució italiana:

Article 6: " La República garanteix, amb mesures especials, les minories lingüístiques "

A més, la llei del 20 de novembre de 1991 precisa: " La República protegeix la llengua i la cultura d'origen Albanesa, Catalana, Alemanya, Grega, Eslava, i Tzigana així com de les de parla ladina, francesa, franco-provençal i occitana. "

La Constitució finesa:

" El finès i el suec són les llengües nacionals de la República "

La Constitució austríaca:

Article 8: " Sense perjudici dels drets assegurats pel dret federal a les minories lingüístiques, l'alemany és la llengua oficial de la República. "

Les disposicions previstes per lleis i tractats asseguruen un ensenyament en les llengües croata, eslove-

na, o hongaresa al mateix títol que en la llengua oficial.

A Luxemburg:

La llei del 24 de febrer de 1984 preveu la cooficialitat del francès, de l'alemany i del luxemburguès.

A Gran Bretanya:

La Constitució no preveu cap

llengua oficial. Una àmplia descentralització permet l'ús del Gal·lès a Gal·les i del gaèlic a Escòcia.

A Alemanya:

La Constitució no preveu cap llengua oficial. Indica en el seu article 3-3: " ningú no pot ser discriminat ni privilegiat per raons (...) de llengua, de pàtria i d'origen... "

A banda del francès, les llengües històricament parlades en el territori metropolità de la República francesa són: l'alsacià, el basc, el bretó, el català, el cors, el flamenc i l'occità.

Pel que fa al català remarquem que és oficial o reconegut en TOTS els territoris en què es parla (inclòs l'Alguer de 30.000Ha) EXCEPTE el que controla la República francesa.Ω

La mobilització d'estudiants universitaris en contra del 'informe Bricall' ha aplegat més de 12.000 joves a Barcelona i més de 2000 a Lleida, per posat dos bons exemples. Una mobilització necessària per propiciar un debat útil entorn els ítems essencials de la comunitat universitària.

Els grups dominants de la coordinadora catalana per la defensa de la universitat pública Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya -FNEC-, Bloc d'Estudiants Universitaris -BEI-, Associació d'Estudiants Progressistes -AEP-,... i d'altres de caràcter assembleari de nombroses facultats i escoles s'han mostrat contundents en la crítica del 'informe Bricall' sobre la reforma de la LRU -Llei de Reforma Universitària- vigent. La llei actual té una extraordinària virtut: l'autonomia universitària. La defensa de l'autonomia universitària i de la universitat pública són dues coses que justifiquen abastament la mobilització de milers d'estudiants de variades orientacions.

Gràcies FNEC, BEI, AEP,...

La universitat, en tant que comunitat universitària, formada per professors, catedràtics, personal d'administració i serveis, i sobretot estudiants, constitueix una saludable forma d'organització democràtica de funcionament autònom envers la resta d'institucions públiques i agents socials. La universitat és l'avantguarda del coneixement científic. L'àgora de la creativitat i el discerniment. No obstant, les premisses per aquests substancials esdeveniments de la realització històrica és l'autonomia pràctica i la independència funcional. La universitat no pot restar subjecte a condicionants externs caducs i parcials. Té una missió més històrica i perseverant.

La universitat pública posseeix un sistema intern de govern suficientment ponderat entre tots els seus components. Un sistema de poder íntimament democràtic com

el que regula l'actual LRU no necessita una modificació substancial com la que reclama el 'informe Bricall'.

Per un moment sembla com si la 'oligarquia universitària de sempre' que encapçala el mateix Sr. Bricall s'entén amb les pretensions del Partit Popular de buidar de contingut la universitat pública. La universitat pública catalana és un focus avantguardista de primera línia de pensament independentista, nacionalista, progressista,... ja que és dels pocs reductes de plena llibertat que resten, en relació a la dinàmica abassegadora del sistema de mercat i els postulats neoliberals.

No és gens estrany per tant la reacció masiva del col·lectiu més important de la comunitat universitària: els estudiants. Com el setmanari universitari "Catalunya Campus" ha vingut informant en

les darreres edicions, l'organització estudiantil és una realitat alhora de defensar els continguts essencials dels seus drets.

Els estudiants universitaris catalans saben que el seu vot es decisiu en l'elecció del Rector i d'altres òrgans interns de la universitat pública. La revisió de la LRU vol laminar aquests drets estudiantils. El 'informe Bricall' és una concessió als interessos cada dia més forts dels Consells Socials, on les empreses i les corporacions hi són presents. Però el detall d'aquestes pressions mereix un nou article. Fins aleshores no podem sinó agrair al conjunt del estudiants catalans universitaris la seva mobilització en la defensa d'un concepte d'universitat lliure del dogmes del mercat i de les tensions dels partits. Ω

Llorenç Prats-Sagarra és editor-adjunt de "Catalunya Campus"
lloprats@teleline.es
28 de març de 2000

MARIA ALBERDINA
CENTRE D'ASSISTÈNCIA A PERSONES MAJORS O INCAPACITADES
Carrer dels Trencadors, 1-bis
Tel. 971 445 101 s'Arenal de Mallorca

Cafeteria - Restaurant
BONAIRE
Menú
Dies teiners 925
Diumenges 1.400
Ctra. Militar, 215 • Tel. 971 743 225 • El Arenal

GIORDANO BRUNO

La Inquisició, una institució anticristiana i feixista

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

La Inquisició fou mentre durà una maquinària de repressió, una verdadera organització criminal injustificable. Amb la crema de llibres, entre ells, les mateixes Escriptures (les Toràs de moltes sinagogues d'Europa acabaren a la foguera)... amb la tortura, l'assassinat de científics, creients i religiosos no catòlics, filòsofs, catòlics heterodoxes, etc. terroritzaren, i limitaren la llibertat de creences, d'expressió, continguda dins la mateixa doctrina de Jesús de Nazaret al qual deien defensar i que el traïen profundament, tergiversant el seu pensament.

Es això justificable per "raons històriques"? Les raons històriques són un recurs massa fàcil per justificar els grans genocidis que han patit les víctimes de l'autoritarisme. Els antics criminals de guerra quan són interrogats, sovint justifiquen els seus pecats abominables dient que són coses de la seva joventut. Dins una organització, sigui religiosa o civil, les circumstàncies històriques esdevindrien la mateixa justificació, un verdader examen de consciència no cerca motius, un no pot minoritzar el seu crim si cerca un penediment de cor i des de la seva consciència.

El diumenge dotze de març el Papa demanà un perdó històric de tots els pecats presents i passats comesos pels fills de l'Església. Les creuades, les guerres de religió, les divisions, el menyspreu als jueus, les conversions forçades en el descobriment d'Amèrica, la discriminació de la dona, les races i les ètnies, les injustícies socials i econòmiques, les desviacions de la Paraula... El Pontífex acabà amb un "Mai més, mai més".

Molts han estat els que l'han vist com un gest de debilitat, i molts també els que han trobat mancances com per exemple determinats sectors hebreus, que l'han trobada insuficient. Durant el viatge a Terra Santa de Joan Pau II, coincidint amb la setmana de Purim, on es commemora justament la intercessió de la reina Ester davant el rei d'Assíria per evitar un genocidi del poble jueu, aprofità la seva estada a Jerusalem per fer una condemna a l'Holocaust i retre un homenatge a les víctimes a Yad Vashem i demanar perdó

Giordano Bruno.

ES COMPLEIX ENGUANY EL 400 CENTENARI DE LA MORT DEL GRAN FILÒSOF I DEFENSOR DE LES LLIBERTATS GIORDANO BRUNO, CRUELMENT EXECUTAT PER LA INQUISICIÓ

lar de la seva Paraula i per les innovacions que pretenia introduir dins el judaisme. Va canviar moltes normes sense canviar res, considerant els Deu Manaments imprescindibles, normes de convivència que il·luminen totes les consciències, i que es compleixen automàticament en l'Amor a Déu i als altres, els dos Manaments nous tramesos per Ell. Va remarcar el que era important i va minoritzar tot allò que ennuvolava el sentit verdader del que el Senyor havia tramès a Moisès durant el seu pas pel desert del Sinaí. El seu Missatge, tota la seva vida pública, va encaminada cap a la pau i la tolerància, acabant així amb la discriminació de poble "Elegit" i poble pagà, a partir de Jesús tothom seria igual i les discriminacions cap a les religions no cristianes, i moltes vegades entre els mateixos cristians serien doncs una tergiversació de tot el rerafons de la seva doctrina. Amb la predicació i l'exemple és com s'ha d'arribar a la gent i no amb la tortura i l'assassinat, per això ha d'clarir l'Església d'una forma clara i ferma la seva postura davant la memòria històrica, essent coherent amb allò que vol transmetre als seus membres. Ω

Giordano Bruno i la lluita per la llibertat

PER MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Es evident que el títol que he posat a la novel·la, **La Ciutat del Sol** (de propera aparició), és un homenatge directe a Tommaso Campanella, a Giordano Bruno (cremat per la Inquisició a Roma el 17 de febrer de 1600). O als herois anònims de les lluites contra els opressors, contra qualsevol mena d'inquisició que hi ha hagut en el món en tota la història de la humanitat. Els bandejats de **La Ciutat del Sol**, com els essenis, les tribus rebel·lades contra Roma (la Gàl·lia, Hispània, Dàcia, els jueus que resisteixen a Jerusalem, a les fortaleses d'enmig del desert, els anabaptistes de Múnster, els pagesos mallorquins dels segles XV i XVI) o els "heretges" (com Giordano Bruno), són fills espirituals de tots els corrents crítics que han pugnat per acabar amb les injustícies, per bastir un món nou, més just i solidari. Els protagonistes de **La Ciutat del Sol**, d'amagat de nobles i inquisidors, parlant a cau d'orella, han sentit, en el Call, explicar l'existència de països i contrades on no regna l'espasa, l'oprobri, les fogueres i les tortures de la Inquisició. Per això volen marxar de l'illa. Els rebels i bandejats de **La Ciutat del Sol**, descendents sense saber-ho d'Espàrtac i els il·luminats de totes les sectes cristianes que s'han oposat a Roma són, en el fons, els precursors dels patrio-

tes catalans que s'oposen a Felip V i donen la vida per la llibertat en defensa de la pàtria; són els precursors de Villa, Zapata, Makhón, Marx, els obrers de Xangai, qualsevol patriota de Vietnam en lluita contra l'imperialisme, els zapatistes mexi-

classes dominants illenques (especialment en temps de les Germanies); intel·lectuals jueus represaliats pel clergat, esclaus àrabs procedents del nord d'Àfrica, fets presoners en els nombrosos combats entre naus cristianes i sarraïnes que s'esdevenen en el Mediterrani; frares, sacerdots que, vista la misèria

moral de l'església del moment decideixen prendre part en la lluita per un món millor fent costat a rebels i bandejats. Personatges ben curiosos i alhora marcats ja per sempre, davant les classes dominants, pel seu provat esperit de rebel·lia.

Què cerquen els agermanats, els jueus conversos, els rebels que marxen de Mallorca? ¿La Terra Promesa del poble d'Israel, el reialme de Déu damunt la terra, el somni que alletat generacions i generacions d'esclaus jueus abans de poder sortir de l'esclavatge a què eren sotmesos a Egipte? En el fons, durant segles, les classes oprimides d'arreu del món cristianitzat empraven la Bíblia, el que coneixien de l'Evangeli, com a eina intel·lectual, com a instrument de lluita i coneixement, com a font d'inspiració. L'"Era Nova" anunciada pels profetes de l'Antic Testament, el "reialme dels justos" que es troba arreu de les prediccions religioses, és la força teòrica que servirà a una

humanitat que ja no creu en els déus imperials ni en la societat esclavista. El primitiu cristianisme mina a poc a poc l'estructura de la societat romana. D'ençà l'Evangeli, d'ençà la progressiva cristianització d'Europa (amb totes les seves contradiccions), la idea de la necessària justícia sobre la terra, de la fraternitat entre els homes, del menyspreu a la riquesa aconseguida injustament, la idea de bastir un món solidari fet per l'home i a la mida de l'home, on no existeixin ni senyors ni esclaus, ni pobres ni rics, va fent-se part (fins els nostres dies) de tots els moviments revolucionaris, de totes les revoltes antisistemes que s'han esdevingut durant aquests dos darrers mil·lennis. Des dels agermanats mallorquins i valencians o els comuners de Castella fins als guerrillers antiimperialistes dels anys seixanta i setanta que procedeixen de la Teologia de l'Alliberament o del marxisme (o d'ambdós moviments allhora), la recerca d'aquesta **Ciutat del Sol**, de la Icaria (compendi transformat per la imageria popular de la Terra Promesa de la Bíblia) és l'eix que mou qualsevol de les lluites que hi ha contra els poderosos. Vegeu la interessant aportació a aquest debat feta per Dominique Desant en l'obra **Los socialistas utòpicos** (Anagrama, 1973) o la **Historia de la utopia** de Jean Servier (Monte Ávila Editores, 1969). Ω

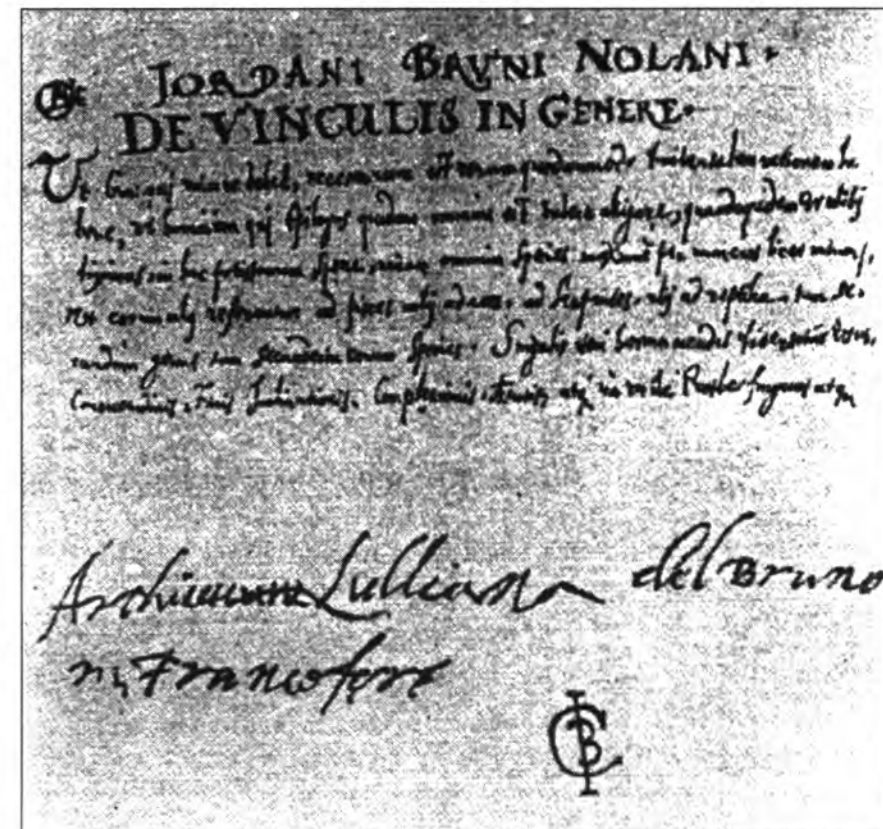
Giordano Bruno, filòsof de la llibertat

PER MIQUEL FERRÀ MARTORELL

Giordano Bruno (Nola, 1550-Roma, 1600), gran filòsof italià, que ensenyà a París i altres famoses universitats europees del seu temps, com deia un dels seus biògrafs, "batent en bretxa les idees de l'escolàstica i l'aristotelisme", i estudià profundament la reforma calvinista, que es distingia d'altres reformes protestants per l'origen democràtic que atribuïa a l'autoritat religiosa, la supressió completa de les cerimònies, la negació absoluta de la tradició, el dogma de la predestinació, la reducció dels sacraments al baptisme i el memorial del sopar. Aquests i altres punts despertaren l'interès de Bruno però tampoc combregà amb tots els seus principis. I amb tot això, ens demanem: Quina era la filosofia d'aquest conegut i polèmic personatge? Giordano Bruno és el filòsof de l'infinit. Rebutja la idea d'un univers tancat en un límit que el mateix Copèrnic mantenia en establir com a voltants del nostre món el cel de les estels fixos. Per a Bruno l'univers no té limitacions, no n'existeix un centre i una perifèria, qualsevol punt es pot considerar com un centre i qualsevol punt és perifèria pel que fa als altres. Aquest món infinit ha de tenir una causa infinita, però aquesta causa... No pot ser quelcom diferent del món mateix? Com podrien existir dos infinits? La causa infinita ha d'ésser immanent a l'efecte infinit. Així i tot hi ha alguna distinció entre ambdós: a la causa divina és la "natura naturans" i l'efecte del món és la "natura naturata", és a dir, Déu és la forma i el món, la matèria. Déu, idèntic a tot, en el seu fons, batega en tot i es manifesta en tot. Tot fenomen còsmic és teofania. Però, és clar, en una concepció com aquesta no es pot salvar la

individualitat personal, la llibertat o la immortalitat de l'ànima i Bruno, conscient d'això, en vol resoldre les dificultats a la desesperada. Retorna a Déu per a dir que és la "mens insita omnibus", és a dir, l'esperit de totes les coses, i al mateix temps, "mens super omnia", és a dir, ànima sobre totes les coses, que significa el Déu transcendent. Cerca la teoria de la doble veritat, parla del "Deus implicitus" i del "Deus explicitus". Per altra banda, reconeix que la filosofia, tal com ell la veu, no pot considerar Déu com immanent al món i diu que la religió pot i ha d'admetre un Déu transcendent, però que la religió no té un valor teòric sinó pràctic, per a conduir els homes per les normes dels camins morals i aconseguir de la majoria d'ells una superior conducta. El filòsof-diu Bruno pot prendre la força moral de si mateix, un entusiasme moral que té la seva font en la consciència de la pròpia divinitat, en la convenció de ser una part de Déu que l'obliga a identificar-se en la necessitat universal de la naturalesa...

Trobau que aquests mots, aquestes idees, valien el martiri d'un home, la mort d'un savi acusat d'heterodòxia? Quin crim és pensar filòsofícament, ensumar els misteris de l'univers, teoritzar sobre els espais infinits, cercar el retrat del Creador? Aquells jutges inquisitorials veien el diable sobre el rostre del reu. Molts eren jutges amb hàbits i tonsura, que havien rebut les ordes sagrades... I no se n'adonaven, pobres mesquins, que el diable no estava en el penitent que havien de cremar sinó en el seu cor de juegaran? Un es demana si a la Glòria no hi mancaren molts d'aquests que un dia Roma pujà als altars i, en canvi, si no hi trobarem la justa presència de moltes víctimes de l'inquisició. Ω

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Cerc cases per llogar tot l'any, amb piscina. Tlf. 971 867284.

Venc pis a s'Arenal prop de la platja. 971262046.

Venc mobles antics. Tlf. 981 867 286.

Compro casa petita, pis o estudi a Menorca, preferentment prop de Ciutadella. Tlf. 93.432.04.19 correu electrònic: jsol12@pie.xtec.es

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanar per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualque vidre trencat, crida al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines,

coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

Jubilat de 60 anys, s'ofereix per cuidar jardí, garaix, xalet, etc. Carnet de conduir camions i cotxes. Tel. 971477217.

Cerc al.lota en règim aupair. 28.00 mensuals, cuidar nadó 11 mesos, matrimoni fent feina fora, Cridar de 8-8'30 matí o a partir de les 10'15 del vespre. 971757831.

S'ofereix mariner amb experiència per a tenir cura i netejar vaixells. Lluís 971 604 790 - 609 723 707.

PERSONALS

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al.lots i al.lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys.

Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al.lota felanità. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Portocolom.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz- C/2 Volta 31- 07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Cerc femella maca, romàntica i amb les ungles llargues. Escriviu a: Oscar carrer Blanquerna, 58 - 07010 Palma.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al.lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriviu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escrivir-me amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/Ansel Calvé, 13, 1º 3º-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un alemany de 38 anys, cerc amigues i amics per a sortides i més. També vull estudiar la llengua mallorquina. Escriviu-me a la Bústia Postal 97 - 07080 Ciutat.

Sóc un noi de 31 anys. Solter. No minusvàlid. Voldria mantenir correspondència amb noia minusvàlida que tenguí bon caràcter, culte, es senti sola. Escriviu a la Bústia Postal 163-08400 Granollers (Vallès Oriental).

Cerc al.lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Capritxós, especial, diferent i atractiu jove de 27 anys, cerca dona independent i intel.ligent que vulgui companyia, carícies, massatges i sexe durant

les seves estades al principat, a canvi d'ajuda econòmica. Manel 907843901-973603214.

Hola, al.lotes, noies, ragazzas. Som dos joves de 24 anys, morens i atractius que desitjan conèixer al.lotes enrollades i catalanoparlants, si és possible, per a fer acampades, organitzar festes, sortir e marxar i passar-ho bé durant l'estiu. Som genials. Anima't que ets jove. Escriviu a C/ Joan Alcover, 1 Algaida (Mallorca) C.P. 07210.

Hola, soc un noi de 16 anys i estic interessat en cartejar-me amb gent que també defensi l'alliberament nacional dels països Catalans. M'agraden "Els Pets" "Brams" i "Jo t'ho diré". Enric Blanc. C/ Montcada, 1 - 08291 Ripolllet.

A família amb al.lot entre 12 i 15 anys, que vulgui no passi l'estiu voltant pels carrers, matrimoni jubilat ofereix unes vacances pagades entre el 24 de juny al 10 de desembre, a canvi de petita ajuda en el manig d'una barca. Pot aprendre a navegar, pescar, fer immersió, anar amb bicicleta, etc. Oferim ambient familiar, serietat i possible respàs d'alguna assignatura suspesa. Tel. 937 882 328.

COMUNICATS

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'explotació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col.laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc. sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barcelona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servicom-es

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" - Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenians a Dittansia de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si queu rebre el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes que enviar la dirección a: Endeche Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2º-Xixon 33206-Asturies.

La meua col.lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniqueu-nos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluïta>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cris-

tianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitam gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Fes-te Castellà!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Cafè es Museu. Carrer Guillel Timoner, 10-Felanità.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuam alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscribiu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbal de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessen les llengües minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives**. Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

Si vol rebre l'*Euskararen Berripapera* (en foraster) gratuïtament escriviu a: Hizkunta Politikarako. Wellingtono Dukea, 2 - 01020 Vitoria-Gasteiz (Araba).

Coleccionista d'adhesius compra, canvia, recolleix material d'esquerra revolucionària o independentista. Coleccionisme I.S.G. Bústia Postal, 135-48980 Santurzi-Biskaia.

Col.laboreu! Ajudeu-nos! Per un projecte de documentació d'indrets de les Illes i dels Països Catalans necessitem targetes postals (noves o utilitzades de "Escudo de Oro")

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI .....

Cognoms .....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

PETITS ANUNCIS

Biblioteca Catalana de Krefeld - Box 1665 D-47716 Krefeld Alemanya. Tel. 07-49215126635.

Classes particulars. Totes les assignatures i tots els nivells. Petits grups. Professors/es titulats. Preus econòmics. Telf. 971467931. Ciutat de Mallorca.

Classes particulars d'hebreu, grec i llatí a tots els nivells. Jordi 971242795

Piano Blues, Jazz, Rock. Classes particulars. Harmonia moderna. 971242795 Nanel.

A tots els valencians que vulguen contribuir a la construcció nacional del País Valencià. L'associació cívica Tirant lo Blanc us espera. Som els nacionalistes valencians. 963879408.

Sóc professor d'una DIWAN (escola bretona) i escric i llig català. Envieu-me informació sobre els Països Catalans, especialment de tema d'ensenyament: Gràcies. Joel Donnart-44, Hent Frinaoudour, Penc'hoad-F-22860 Plourivou Breizh/Bretanya - Estat francès.

El Call, la revista dels jueus dels Països catalans és a internet. <http://www.fortunecity.com/victorian/coldwater/252>.

Acaben d'editar-se els Evangelis segons sant Mateu, sant MARC i SANT Lluc, en versió interconfessional, en llengua catalana, en cassettes i CD. El seu preu per joc és de 3.000 ptes. Posteriorment s'editarà l'evangeli segons sant Joan. També hi ha editat tot el Nou Testament en Braille en llengua catalana, i edició interconfessional. Són 22 volums, i es poden demanar a Mn. Joan Magí, Parròquia de sant Pere i sant Pau, 43007 Tarragona.

Grups de llonguets, està molt interessat en crear una penya d'aficionats de l'equip de rugbi català USAP. Interessats cridar al 971 200 810. Lluís.

Ha nascut Correfoc!!! Una

revista de literatura i Història catalanes. 64 planes 250 ptes. Col.labora-hi o fes-te'n subscriptor. Tlf. 971 200 810. Lluís.

A Ciutat estam creant el primer equip de rugbi català de Mallorca. Els Almogàvers. Interessants cridar al 971 200 810. Lluís.

Menorquines i menorquins! per dir prou a l'asserviment colonial espanyol, organitza't i lluita amb el Col.lectiu Independentista de Menorca CIM. Per rebre informació, escriu a CIM - Bústia Postal 24 - 07700 Maó.

Família de Mallorca cerca al.lota (Au Pair) pèr tenir cura d'un nin de 2 anys a partir de la primera setmana de desembre del 99, durant un període de 8 mesos. Cridat a partir de les 20'30 al 34/971 757 831.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Venc Harley Davison Heritage Softail Clàssic. Modelo 95 matrícula IB 1995 BY. Tlf. 971820717.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

Venc figures d'escaiola noves per decorar o policromar: àngels, betlems, fruites, flors... per lots o a la menuda. Trucau capvespres i vespres al 971 29 44 44.

Venc embarcació Borràs 640. Bon estat i bon preu. Tlf. 971 865 405

Venc solar de 1.200 m². A la barriada de Bellavista, a ses Cadenes de s'Arenal. 8 milions de pessetes. Tfls. 971 441 629 - 971 441 289.

L'experiència

"Sols pots convèncer aquell qui cedeix no pas sota la pressió, sinó per haver triat espontàniament allò que li han proposat. Qui és savi i lliure només influeix l'altre en el sentit d'enlairar-se a la perfecció de cadascú".

(Hermann Alexander von Keyserling, científic i filòsof alemany, 1880-1942)

"Si poguéssim vendre les nostres experiències en allò que ens costen tothom seríem milionaris".

(Abigail van Buren)

"En el fons, a la vida no hi ha més del que hi fem".

(Mme. De Swetchine, escriptora francesa)

"Molt he tardat a descobrir ma falta, per joventut, qui em negà experiment./ en un cas nou, l'home és mal coneixent/ i encara més havent raó malalta/ per gran esforç de folla voluntat (...)/

Qui son camí vertader ha errat/ per anar on ell vol sojorn haver,/ li és forçat que prenga mal sender/ i mai venir a son lloc desitjat".

(Ausias Marc, cim de la poesia catalana, 1400-1459, València)

"L'experiència és el nom que tothom dona a les pròpies errades".

(Oscar F. O'Flaherty W. Wilde, 1854-1900)

"L'experiència és allò que atenyem quan no atenyem allò que volem".

(Don Stanford)

"La gent s'orienten sols a les palpentes de l'experiència".

(Anne Robert Jacques Turgot, estadista i economista francès, 1727-1781)

"A enemics grans, vergonyes i fams".

"Fent i desfent, aprèn l'aprenent".

"Apronent de molts oficis, mestre de res".

"No s'hi val a ser marquès, sinó a saber-ho ser".

"No temis taca que amb aigua marxa".

"Frare que ha estat soldat, surt més encertat"

(Refrans catalans)

"L'experiència és la malaltia que ofereix el menor perill de contagi".

(Oliverio Gironde, escriptor argentí, 1891-1967).

"Com que l'experiència eixampla, hom comença a copsar fins a quin punt tot és humà".

(Joseph Farrell, "Conferències d'un cert professor")

"La nostra experiència és més aviat un compost d'il·lusions que van adquirir saviesa".

(Joseph Roux, "Cavil·lacions d'un Sacerdot de la Parròquia")

"Donaria de grat la meitat de la ciència que em sobra per tal d'adquirir una petita part de l'experiència que em falta".

(P. Flores)

"Trastocar una experiència en consciència, vet ací en què consisteix ésser home".

(André Malraux, polític i novel·lista francès, 1901-1976)
"Allò que forma la nostra sort no és pas el que experimentem, sinó la manera de sentir-lo".

(Marie von Ebner-Eschenbach, escriptora morava, 1830-1916)

"Val més un esbarzer d'experiència que tot un forest d'advertències".

(James Russell Lowell, crític i poeta nord-americà, 1819-1891)

"Les experiències són estalvis que un gasiu deixa en una banda. La saviesa és una herència que un rebuig no pot pas esgotar".

(Karl Kraus, filòsof i escriptor austríac, 1874-1936)

"Tu saps -digué l'egipcià- que sempre he tingut per màxima de conquerir l'afecte dels joves, els quals, per la inexperiència i docilitat de llur ment, em manlaven una gran utilitat. Jo teixesc llurs pensaments, n'arranj l'ordit i li don la forma..."

(Edward G. Bulwer Lytton, 1803-1873, a "Els darrers dies de Pompeia")

"Els anys ensenyen moltes coses que els dies no van saber-ne mai".

(Ralph Waldo Emerson, pensador i polític nord-americà, 1803-1882, "Assaigs")

"Tothom som afeccionats. La vida és tan curta que no dona per a més".

(Charles Spencer Chaplin, actor anglo-estadunidenc, 1889-1978)

"Demaneu a l'experimentat millor que no al savi".

(Proverbi àrab)

"Ningú raia a la vida tan completament experimentat en el capteniment vital com per a no rebre més informació de l'edat i de l'experiència".

"A la vida humana s'esdevé com en una partida de daus; si no cauen tots com més convé, cal tenir art per aprofitar-se'n tant com puguis de com van caure".

(A. Publius Terenci, pensador romà, 194-159 a. C.)

"Un jove en anys pot ser vell en hores, si no ha perdut el temps".

(Francis Bacon, filòsof i estadista anglès, 1561-1626)

"Cada experiència de la vida, tot allò amb què hem entrat en contacte al llarg de la vida, és un cisell que ha estat tallant la nostra estàtua de la vida i l'emmotlla, la modifica, li dona forma. Som la part de tothom que nosaltres hem trobat. Tot allò que hem vist, oït, sentit o pensat ens ha tingut en la seva mà, ens ha emmotllat i ens ha format".

(Orison Swett Marden, escriptor i moralista estado-uni-denc, 1853-1924)

"De vegades hi ha estranys i sobtats afixaments damunt una idea, un record, el racó d'un moble. De sobte, hom creu copsar per primer cop allò que ha vist mil camins. O bé hom percep l'arribada de la maduresa -l'adolescència- d'un sol cop".

(Paul Ambroise Valéry, escriptor francès, 1871-1945)

"El poder de la virtut de l'home no deu ser mesurat segons els seus esforços, sinó segons allò que ateny generalment".

(Blasi Pascal, savi i científic occità, 1623-1662)Ω

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Håndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

EPIU

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

Eldas

FRAU

Carrer de Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de Mallorca

el lleu de tots mereix un respecte FORA FUMS!

SERVIAUTO ARENAL S.A.

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

L'assassinat de Guillem

L'11 d'abril de 1993 cinc joves feixistes van assassinar Guillem Agulló i Salvador, militant de l'assemblea de l'Horta de Maulets, a Montanejos (a la província judicial de Castelló de la Plana), on Guillem i els seus amics eren d'acampada, a l'igual que els assassins. Les Forces de Seguretat de l'Estat no van dur a terme cap detenció, de manera que els joves feixistes van poder marxar tranquil·lament del poble al dia següent.

En fer-se pública la notícia, la primera reacció va ser de dolor i de ràbia. Durant el primer mes es van realitzar diverses manifestacions a la ciutat de València, amb l'assistència de milers de persones, per denunciar la impunitat de la violència feixista. Però el fet de la impossibilitat de mantenir un estat de mobilització popular permanent implicava el perill que tot s'esgotés quan passés. Precisament per evitar aquest risc i per dotar de continuïtat i contingut la mobilització, Maulets va decidir de personar-se com acusació popular.

2.- La instrucció del sumari: dos anys i mig d'acusació popular

La fase d'instrucció del sumari s'ha perllongat al llarg de dos anys i mig. El millor resum del treball realitzat durant aquest període són les conclusions provisionals que vam presentar immediatament abans del començament del judici.

En aquestes conclusions provisionals vam proposar al tribunal una dotzena de testimonis -entre molts d'altres- que pensem que podien aportar dades interessants. Era una manera fàcil de començar la investigació del context de l'assassinat

de Guillem, i en concret de l'entramat feixista que recorre València des dels anys setanta, sense el qual no es pot entendre l'assassinat. Els testimonis que ens van ser negats són els representants dels grups feixistes Acció Radical i Yomus, així com de la coneguda empresa de seguretat Levantina de Seguridad; la directora del diari Las Provincias -protagonista d'una campanya d'intoxicació al principi del cas- i els responsables polítics de les Forces de Seguretat de l'Estat al País Valencià (el delegat de govern espanyol a Castelló de la Plana i el governador civil).

3.- El judici.

El 16 d'octubre de 1995 va començar el judici a Castelló de la Plana (perquè el lloc dels fets és dins aquesta província judicial). Per denunciar el fet que l'Audiència de Castelló no havia acceptat l'interrogatori dels testimonis proposats per l'acusació popular, vam convocar una concentració a les portes de la sala on tenia lloc el judici el mateix dia 16; hi van assistir un miler de joves. Alhora, i per manifestar que es tractava d'un judici polític, vam convidar a representants de tots els partits -excepte PP i Unió Valenciana- i de tots els sindicats, organitzacions i entitats socials i cíviques; hi van assistir prop d'un centenar de representants.

Davant el ressò -representants polítics dins la sala, concentració a fora i premsa per tot arreu-, la policia es va posar nerviosa i va efectuar tres càrregues amb material antiavalot que van provocar nombrosos ferits. A més, la policia va decidir aturar a l'entrada de València dos dels autobusos que torna-

ven de la concentració, dur-los, a punta de metrallera i voltats de furgones policials, a la Comissaria Superior de València, i retenir-los allà durant més de quatre hores per identificar -una per una- cadascuna de les més de cent persones que hi viatjaven.

Arran d'això, una assemblea de pares i mares dels joves afectats va posar denúncies i el ressò dels fets va obligar la governadora civil a rebre'ls i escoltar les seves queixes.

Després de la no acceptació dels testimonis proposats per l'acusació popular, el tribunal ha obstaculitzat de manera continuada la nostra tasca:

Amb la llengua, obstaculitzant la disponibilitat de traductors (el nostre advocat parla català de normal i les defenses van demanar traducció a l'espanyol).

Amb l'aportació de proves documentals, negant a l'acusació popular les nostres peticions d'incorporació de proves documentals sobre la trama feixista (fanzines nazis, adhesius...).

Amb els interrogatoris, impedit que el nostre advocat pogués fer preguntes sobre la ideologia i les vinculacions polítiques dels assassins.

Per expressar el rebuig per aquesta situació, vam decidir de convocar una segona concentració el dia 8 de novembre de 1995, en forma d'abraçada silenciosa a l'edifici amb quatre pancartes amb una pregunta cadascuna (del tipus de "Per què no accepten els testimonis de l'acusació popular?", "Per què la policia no va fer cap detenció?"...), amb un nou èxit de participació.

A més, vam decidir renunciar a l'interrogatori dels darrers testimonis, especialment al de Manuel

Chulià Ferrer (personatge relacionat amb Yomus i Acció Radical) perquè ens negàvem a acceptar aquest joc: no podem permetre que el tribunal emmascarés la seva manca de voluntat d'investigar la trama feixista-blavera oferint-nos a canvi testimonis menors.

4.- La recusació del tribunal.

Però la gota que va fer vessar el got va ser la presentació d'una testimoni anònima el 18 de desembre de 1995. Davant això, vam decidir aturar la situació i presentar el 5 de gener de 1996 un escrit de recusació del tribunal, en el que demanàvem l'elecció d'un altre tribunal per les raons abans exposades i un nou començament del judici des de bon principi. La recusació implicava una ruptura clara de l'acusació popular de Maulets amb el procés judicial.

La decisió del TSJCV -Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana- de no acceptar el nostre escrit de recusació i d'imposar-nos una multa de 100.000 pta (per la nostra "mala fe", segons el TSJCV) ens va decidir, finalment, a retirar-nos del judici, cosa que vam fer el dia 5 de febrer.

5.- L'episodi final.

El 26 de febrer ens vam assabentar que el tribunal havia deixat lliures a quatre dels cinc acusats de l'assassinat de Guillem Agulló el dia anterior, tot i no haver fet pública encara la sentència ni haver-ho comunicat a les parts. Però més enllà de les formes -d'altra banda, mai respectades pel tribunal- la decisió no ens va estranyar. De fet, ja la vam anunciar amb la nostra recusació del tribunal i amb la nostra

posterior retirada del judici, quan afirmàvem que no hi havia garanties per a un judici just i neutral i que el tribunal estava mostrant una contínua connivència amb els acusats.

L'acusació popular de Maulets vam valorar que la decisió del tribunal deixava impune un assassinat i que els únics condemnats del cas hem estat, precisament, l'acusació popular, víctimes d'una multa per presentar un escrit de recusació (per manifestar la nostra opinió i fer-ho dins dels canals legals!) i d'una campanya de criminalització sense precedents.

Pensem que la impunitat amb què queda l'assassinat del nostre company Guillem Agulló fa responsable al tribunal de les possibles futures agressions feixistes que es puguin produir, perquè amb la seva decisió anima els feixistes. A partir d'ara, doncs, ja sabem el que podem esperar de la justícia i la legalitat espanyoles: permissivitat amb els assassins i la violència feixista. En aquesta situació, no hi ha garanties per a la lliure expressió i manifestació de les idees de tot el món en condicions d'igualtat: no hi ha condicions democràtiques reals.

Ara, queda pendent la publicació de la sentència i les segures mobilitzacions que aquesta provocarà, a més del possible recurs que presenti l'acusació familiar davant el Tribunal Suprem. I, d'altra banda, la possibilitat de reconduir l'experiència de gairebé tres anys d'acusació popular per l'assassinat de Guillem Agulló per fer feina de denúncia del feixisme a casa nostra i de consciència respecte a les raons estructurals de la seva existència. Ω

¡Una escola a l'Índia, un milió a Mallorca!

Dilluns, dia 3 d'abril, vaig tenir l'oportunitat de participar en un sopar-tertúlia organitzat per l'associació d'Antics Escoltes de Mallorca. Eren més d'una vintena de persones que aprofitaven l'avinentesa d'aquest tipus de trobada periòdica per escoltar les paraules de Xavier Fortuny, regidor de l'Ajuntament de Marratxí. Hi explicà la seva experiència i els contactes directes que ha mantengut amb la gent que treballa a la zona índia d'Anantapur, on, des de fa més de 40 anys,

està treballant el català Vicenç Ferrer (qui té previst venir a Mallorca en dates molt properes).

Vicenç Ferrer va nàixer a Barcelona l'any 1920. És a punt de complir els 80 anys d'edat. Arriba a l'Índia l'any 1952. Aleshores en té 32, d'anys. És jesuïta. L'any 1968 té problemes amb les autoritats locals i les classes dirigents. Se'n va d'anar de l'Índia. Se'n torna cap a Catalunya. Milers de camperols indis es manifesten a Bombay, reclamant-hi la seva tornada. Indira Gandhi el

convida a tornar a l'Índia. Li proposa un repte: treure de la misèria la regió sudenca d'Andra Pradesh. Deixa la Companyia de Jesús, i se'n torna cap a l'Índia, sense doblers i sense cap casta de suport, per realitzar-hi el miracle de transformar la zona desèrtica i abandonada d'Anantapur (que, en telegu, la llengua local, significa "ciutat de l'infinit"). A l'edat de 50 anys, l'any 1970, es casa amb Ana Perry, una periodista britànica. Té tres fills: dues dones i un home.

Aquest sopar-tertúlia organitzat per l'Associació d'Antics Escoltes de

Mallorca, si més no, serveix per comprovar que des de Mallorca es pot col·laborar molt bé i directament amb l'obra que està fent a l'Índia la Fundació Vicenç Ferrer, des de fa més de 40 anys. Es tracta de SIS GRANS programes de desenvolupament inte-

gral:

A) EDUCACIÓ: 1.000 escoles; 62.500 infants escolaritzats; 400 professors especialitzats; B) SANITAT: 5 hospitals; 600 professionals sanitaris; 600.000 malalts atesos; C) VIVENDA: 2.500 cases noves; 1.235 en construcció; 350 equipaments comunitaris; 13.000 cases rehabilitades; a més de 1.000 pobles; D) ECOLOGIA: 4.000 pous d'aigua per al reguiu; 350 fonts d'aigua potable; 240 embassaments; 6.000.000 d'arbres plantats; 250.000 arbres fruiters; 910 plantes de biogàs a partir dels excrements d'animals; 600 forns no contaminants E) DONA: 20.000 dones actives a 950 associacions femenines; F) GENT DISCAPACITADA: 130 grups organitzats amb 1.400 membres inscrits; 2 centres per a discapacitats; 3 tallers de rehabilitació i ortopèdia; 3.300 pròtesis; 1 escola-

residència per a gent cega.

L'Associació d'Antics Escoltes de Mallorca s'ha proposat col·laborar en el PROGRAMA EDUCATIU. D'una manera molt concreta: AMB UN MILIÓ DE PESSETES S'HI POT CONSTRUIR UNA ESCOLA! Per això mateix, s'han posat a organitzar activitats que els permetin recollir aquests doblers i lliurar-los-hi abans que s'acabi aquest any 2000.

És un d'aquests gests de solidaritat, que sorgeix de la societat civil mallorquina, al qual val la pena donar tota casta de suport.

Per a més informació, hom pot adreçar-se als telèfons: 971 207564 / 971 432311. Ω

Cecili Buele i Ramis
Diputat del PSM-Entesa
Nacionalista
Al Parlament de les Illes
Balears

Peces de «Terrazo» i Marmolina

Tel.: 971 65 11 63 C/. Barcelona, 5 07630 CAMPOS (Mallorca)

La droga: gran negoci per els Estats i els Bancs

Hom calcula que cada any ingresen un 7-8% de diners "nous" (emblanquinats) en el volum monetari internacional. Quasi tot ve del narcotràfic, però també d'armament i d'algun altre "negoci menor" tracta de blanques, pornografia...).

A fi que les economies vagin amunt llençant bromera i tenir entretinguda i pagada amb el consum l'estupiditzada ciutadania occidental, governs i bancs van legalitzant bilions de diners negres. "Appanya va bién".

Els drames personals de les famílies dels drogaadictes (bàsicament a Occident) i dels petits correus del narcotràfic (carn de canó de les màfies, abandonats

durant 10-30 anys en immundes cel·les de presons tercermundistes) són el "precio" que cal pagar "al progreso", o sia, al culte que pagà d'Occident al seu déu fals, Mammon (les riqueses). Ai, Moloch!

A les presons espanyoles hi ha més droga i més barata que a fora al carrer. Tan gran quantitat no pot entrar a través de familiars. Necessàriament ha d'entrar per conductes més "oficials".

Tot plegat, fa l'efecte que Institucions Penitenciàries "deixa fer" (o promou) el consum de grogues pels interns a fi de tenir-los més tranquils, amb el consentiment tàcit de la població. Naturalment, els que hi entren la droga

J.M. Lladó

(de la que agafen als narcos?) és deuen fer d'or. Si ho penseu i demaneu arribareu a la conclu-

sío de qui són.

Ja vaig fer la mili a una narcocolònia espanyola, Septa

(Ceuta). Allí era "vox populi" (confirmat per testimonis de legionaris i per ocasionals detencions a la Península) que els tancs de la Legió, que no passen per duana, introduïen (introdueixen?) massivament droga quan anaven de maniobres a la Península.

I tot així: "Appanya", una novel·la negra d'Alí Baba i els 40 lladres que, al dir del PP- Marí Aznar en furor electoral "en Appanya el crimen siempre paga i la Kjustissia resplandesce". Això diuen les teles, si més no. I és que "ellos" són tan honorats com la ciutadania hipnotitzada vulgui creure d'aquests professionals del cinisme i la manipulació. Ω

Jaume Tallaferró

Festa multitudinària a Bona Gent

El passat dia 6 d'abril, l'associació d'Amics de la tercera Edat Bona Gent, de l'arreal de santa Caterina de Ciutat, celebrà la festa de Primavera 2000.

El local del carrer del Ferro s'omplí de gom en gom, (unes 700 persones).

Entre d'altres, assistiren a la festa el batlle de Ciutat de Mallorca Joan Fageda, el president de la PIMEN, Tomàs Garrido, el president del Mercat de santa Caterina, Virgili Izquierdo, el president de FEPAE, Antoni Vera, la vicepresidenta de la federació de Persones Grans de Balears, Maria Teresa Rattier, etc.

Hi va haver ball d'aferrat amb música en viu, balls mallorquins, rifes... i un bon berenar a base de productes de la nostra gastronomia: pa pagès amb sobrassada, olives trencades, coca amb verdura, coca amb tallades coca de motlle, ensaimada, coca de brosat, xampany, vi, refrescs... per a tots els assistents.

La festa comença a les 4 de l'horabaixa i no acabà fins a mitjanit.

Els cataliners de Bona Gent, demostraren una vegada més, que el va la marxa, que els va la festa i el sarau, i que a més tenen moral, il·lusió i eterna joventut. Ω

Redacció

De Quaresmes i Pasques:

VICENÇ DE SON RAPINYA

Ja som a Setmana Santa temps de passió i dolor, de processons i caputxes recolliment i oració.

Natzarens també Manaiés Calvaris, crucifixions, Paumes, branques d'olivera fassos i moltes foscors.

Pasqua és dia de joia, D'Encontres, celebracions, de repicar de campanes i amollada de coloms, Al·leluia, al·leluia, la bona nova corre en boca de tot-hom, Glòria a Déu a les alçades Que resuscita el Senyor. Ω

Sor Isabel de Villena entrega la Vita Christi a les debotes d'oró i filles d'obediència que en la tancada casa d'aquest real monestir habiten.

Dia 23 de Desembre:

A les 12 hores, descobriment d'una ceràmica d'Enric Mestre commemorativa del 500 aniversari de la publicació del "Vita Christi" de Sor Isabel de Villena, a l'Església del Monestir de la Trinitat, al carrer Alborà de la ciutat de València.

Dia 23, 25 i 26 de Desembre:

A les 20 hores, representació de les estampes nadalencques del "Vita Christi" Escenificació d'un fragment de l'obra de Sor Isabel. Un betlem vivent amb textos del segle XV al Teatre l'Agrícola d'Alborà.

Sor Isabel una dona enfront de l'èpica.

Cicle commemoratiu del 500 aniversari del

"Vita Christi".

Del 23 de Desembre al 25 de Gener.

AJUNTAMENT D'ALBORÀ

HI HA GENT A QUI NO AGRADA QUE ES PARLI, S'ESCRIGUI O ES PENSI EN CATALÀ

ÉS LA MATEIXA GENT A QUI NO AGRADA QUE S'ESCRIGUI, ES PARLI O ES PENSI.

Ovidi Montllor

plantem-los cara!

Col·lectiu Independentista Revolucionari Eivissa

L'antifranquisme a Mallorca. VI LLIBRE (Les lluites del segle XXI)

Literatura catalana i lluita antifeixista: Núria i la glòria dels vençuts (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Cursaven el quart de batxiller en el Lluís Vives alguns fills de vencedors (fills de militars, buròcrates dels sindicats verticals, falangistes o, qui sap, dels mateixos escamots d'extermini antimarxistes i anticatalanistes)

Si haguéssim de fer una història exhaustiva de l'origen i gènesi de les novel·les que he publicat referents a la guerra civil (Estiu de foc, Columna Edicions 1997; L'Amagatall, Col·lecció Tià de Sa real 1999; Núria i la glòria dels vençuts, Pagès Editors 2000...), a més de les que encara resten inèdites (Un tango de Gardel en el gramòfon, L'al·lota de la bandera roja; Nissaga de sang, etc., etc.) ens hauríem de remuntar a finals dels anys cinquanta i començaments dels seixanta. M'explicaré. La guerra, la lluita per la llibertat, l'antifeixisme, són qüestions que m'han interessat des de sempre. A començaments del seixanta jo cursava quart de batxillerat en el Col·legi Lluís Vives de Ciutat, just acabat d'arribar de sa Pobla (el pare volia muntar un taller de pintura a Palma i per això deixàrem el poble per aquestes dates). A casa meua jo ja havia sentit parlar molt de la guerra (el pare i l'oncle havien lluitat en defensa de la República; conegueren Miguel Hernández, Modesto, Galán, la majoria de dirigents anarcosindicalistes, comunistes i socialistes que en aquells moments eren al capdavant de la lluita contra el nazifeixisme). Però de llibres referents a la guerra no n'hi havia gaires (si exceptuam els "oficials", els panegírics de la "cruzada"). I un al·lot de catorze anys tampoc no disposa de gaire diners per a aquest tipus de despeses tan "luxoses". Molt manco hi havia res referent al mític desembarcament republicà de 1936 en el Port de Manacor. Però jo ja estava a l'aguait de qualsevol llibre (malgrat que

fos franquista) que em pogués aportar un mínim d'elements d'anàlisi dels fets de la guerra.

Cursaven el quart de batxiller en el Lluís Vives alguns fills de vencedors (fills de militars, buròcrates dels sindicats verticals, falangistes o, qui sap, dels mateixos escamots d'extermini antimarxistes i anticatalanistes). Aquests companys de classe, per a obtenir unes pessetes s'havien especialitzat a saquejar les biblioteques i golfes de la família. Pisaven llibres i revistes dels anys quaranta als progenitors. Al matí, moments abans d'entrar a classe, en la porta del col·legi, d'amagats dels professors, s'establien uns petits "encants" per a iniciats. Supòs que si ens veia algun professor es devia pensar que intercanviàvem segells, *tebeos*... No li donaven gens d'importància a tot aquell sarau de joves. Aquests companys compareixien amb munts de revistes de la Segona Guerra Mundial (un altre dels temes que m'apassionava i apassiona encara!), publicacions pornogràfiques italianes o franceses, algun

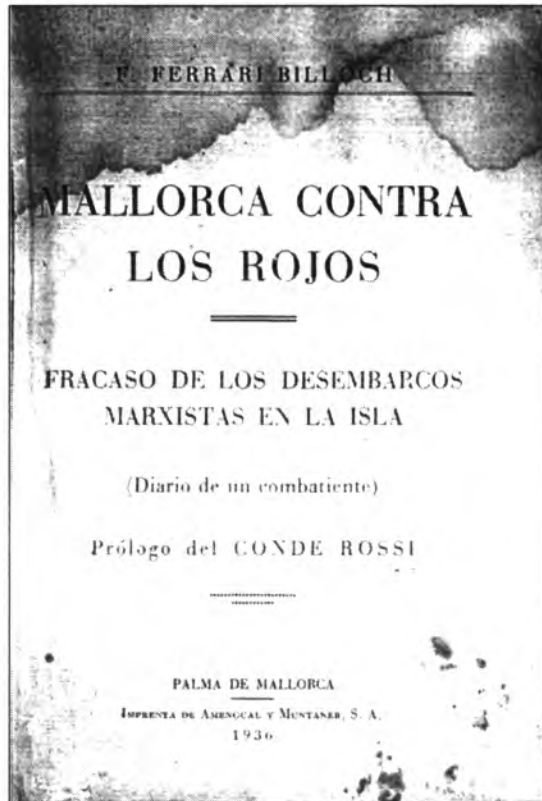
llibre curiós (curiós per a qui s'interessàs per la guerra, evidentment!). Les publicacions més abundoses eren Mundo i la nazi Signal. Jo comprava tot el material que podia (exceptuant la pornografia dels vencedors!) amb les pessetes que cada setmana em donaven els pares per a anar al cine (i sovint gastava fins i tot els diners de l'entrepà!). La mare, a migdia, no podia imaginar-se d'on provenia la immensa gana que em posseïa i que em feia devorar tot el que em posaven pel davant!

Així va ser com em vaig poder fer (per un duro d'aleshores!) amb la famosa obra del feixista Francesc Ferrari Billoch (Manacor 1901-Madrid 1958) Mallorca contra los rojos, amb una gran quantitat de números de Mundo...

D'aquesta manera, comprant ara tres revistes, demà quatre, vaig poder anar fent una bona col·lecció que, anys endavant, vaig enquadrar i ara formen part dels

meus arxius. Ara que ho record: era ben curiós tot això de la pornografia que atresoraven, d'amagat, alguns dels vencedors. T'adonaves de la hipocresia que hi havia en el món. Tota la mentida moral, la manca d'ètica, la brutor personal d'aquesta munió d'antimarxistes. La hipocresia del vencedors! Munió de franquistes que compraven, quan anaven a Lurdes o Roma, pornografia pura i dura. Particularment, com he dit una mica més amunt, mai no em va interessar gaire aquest tipus de material, els "tresors" dels falsos beats de missa i comunió diària. Però entre altres companys de classe sí que era un "producte" molt sol·licitat. M'interessaven més les publicacions referents a la guerra civil (i a la Segona Guerra Mundial), els llibres que poguessin dur. D'aquesta manera em vaig poder fer (per un duro d'aleshores!) amb la famosa obra del feixista Francesc Ferrari Billoch (Manacor 1901-Madrid 1958)

Mallorca contra los rojos, amb una gran quantitat de números de Mundo... I va ser precisament gràcies al llibre de Ferrari Billoch comprat a començaments dels anys seixanta a la porta del col·legi Lluís Vives de Ciutat que vaig poder veure (en la pàgina 41) la fotografia de les cinc infermeres republicanes. Infermeres que poc després del reembarcament de les milícies antifeixistes serien violades i afusellades pels falangistes. Aquestes dones tengueren la mala sort de no poder reembarcar amb les tropes republicanes de Bayo. Tenc el llibre que coment obert per la pàgina quaranta-u. Mentre escric aquest article veig les cinc infermeres assassinades per la reacció. Són cinc al·lotes amb posat trist (potser imaginant ja el seu trist final). La imatge de les infermeres republicanes em quedà per sempre enregistrada en la memòria. No l'he oblidada mai. Ja de jove pensava en quina havia estat la seva vida, em demanava com havien arribat a Mallorca, quins motius les impulsaren a participar, voluntàries, en l'expedició que volia alliberar Mallorca. Posteriorment (sobretot estudiant les aportacions de Josep Massot i Muntaner) vaig anar aprofundint en la història del desembarcament de Bayo i, a poc a poc, vaig anar acumulant informació no solament damunt les cinc infermeres, sinó sobre els altres voluntaris i voluntàries que intervingueren en aquells combats. Durant dècades he parlat i consultat un munt de qüestions a supervivents (dels dos bàndols) d'aquella època. I, amb alguns dels voluntaris republicans desembarcats a Son Amer, he fet (més d'una vegada!) pam a pam ("aquí teníem un niu de metral·ladores; aquí les trinxeres; aquí caigué un amic; aquí férem retrocedir la Guàrdia Civil, els falangistes...") el recorregut pels

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA VI LLIBRE

de M. López Crespí

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost de 1999 fins a l'agost de l'any 2000)
Per demanar números endarrerits, telefona al 971 26 50 05

indrets o Ωn fa més de seixanta anys, els militars de la República, els voluntaris antifeixistes del POUM, PCE, UGT, CNT, PCE, ERC i Estat Català provaren de deslliurar l'illa del feixisme.

Hauré d'agrair a un enemic de l'esquerra i el catalanisme, Ferrari Billoc, aquestes novel·les de la guerra?

D'aquest llibre, Mallorca contra los rojos, la històrica fotografia de les cinc infermeres presoneres feta moments abans de ser executades pels escamots d'assassins feixistes, era el que m'impressionà més, l'origen primigeni de les novel·les Estiu de foc, L'Amagatall i ara, més recentment, de Núria i la gloria dels vençuts.

Hauré d'agrair a un enemic de l'esquerra i el catalanisme, Ferrari Billoc, aquestes novel·les de la guerra? El detall de la fotografia de les infermeres que he explicat una mica més amunt és ben real. La importància del llibre (les mentides i falsificacions que vaig intuir de bon començament) és cabdal. És un dels primers volums que vaig adquirir de la meua biblioteca, aleshores en els seus inicis. A part de l'immund plamflet contra l'esquerra i la cultura catalana que comentam, Francesc Ferrari Billoch col·laborà en la reaccionària Història de la cruzada española de Joaquín Arrarás. Posteriorment treballà en nombroses editorials nazifeixistes i s'anà especialitzant en la lluita contra maçons i marxistes. Va ser autor de La masoneria al desnudo, Las logías desenmascaradas (1936); Entre marxistas y masones (1937); Masones. Así es la secta, Las logías de Palma e Ibiza (1937); La masonería femenina (1940) i Los hombres del triángulo (1940).

A mi no m'importava gaire d'on treien el "material" (revistes, llibres...) els meus companys de classe

A mi no m'importava gaire d'on treien el "material" (revistes, llibres...) els meus companys de classe. Però el cert és que, vist amb la perspectiva que donen els anys, vaig poder acumular tota una sèrie de documents ben interessants. Sembla que el pare d'un dels que feien quart amb mi era un dels responsables de diversos saqueigs de biblioteques (la de la Casa del Poble, la d'Emili Darder i, pels llibres que vaig comprar, la de Gabriel Alomar). Molts d'aquests volums pareix que ja no interessaven els propietaris actuals i havien anat a parar a les golfes o als racons més amagats dels despatxos. El cert és que tot allò (revistes, llibres, exemplars originals del diari que publicà Bayo a Punta Amer, La Columna de Baleares), anà a

parar a les meves mans i serví per a anar iniciant el meu arxiu particular de la resistència antifeixista a les Illes. Posteriorment, en temps de la meua militància a l'esquerra illenca (OEC primer i PSM posteriorment) serví per enllestir nombrosos articles i per anar preparant xerrades i conferències del tipus més divers. Més endavant encara, a mitjans dels anys vuitanta, vaig emprar molt d'aquest material en les xerrades que damunt el moviment obrer vaig fer a la seu de l'Ateneu Popular "Aurora Picornell".

És evident que mai no vaig deixar de seguir la pista de les infermeres assassinades per la reacció i sempre vaig tenir la intenció de retre un homenatge als antifeixistes del 36 que volgueren alliberar les Illes del feixisme.

Fa uns anys en tornà a parlar en Llorenç Capellà (que aleshores dirigia el col·leccionable Memòria civil. Mallorca en guerra). Concretament en el número 22 del diumenge 1 de juny de 1986, en un excel·lent article titulat L'Hotel Mediterráneo o "la vie en rose", Llorenç Capellà parla de les orgies que organitzava el "Comte" Rossi, un aventurer italià que cobrí de sang els pobles de Mallorca. L'Hotel Mediterráneo era el cau de tota la gentusa antirepublicana, d'on sortien ordres i voluntaris per a cometre els assassinats en massa que es realitzen en tots els indrets de l'illa. Però era igualment el cau dels saraus, les festes més importants del moment (1936). Grans banquetes, balls, disbauxes de tota mena... L'Hotel era l'indret on regnaven -per un dia!- les meuques que cada dia necessitava el "Comte Rossi" per a satisfer el seu accentuat masclisme que, pel que sembla, mesclat amb la sang dels innocents, li produïa un segur enervament eròtic. Sexe i sang: aquest era l'ambient de l'Hotel Mediterráneo descrit per Llorenç Capellà a l'article que comentam. Diu l'escriptor: "Així, doncs, toreros, militars i falangistes, convisqueren en bona harmonia sota les llànties profusament il·luminades de l'Hotel Mediterráneo, mentre als carrers la fosca sols era foradada pels fars dels cotxes plens d'homes armats que fatalment coincidien en el Camí dels Reis, en el cementiri de Porreres o en el de Son Coletes, i allí assassinaven aquelles persones que consideraven enemics del nou règim". I més endavant, comentant una anèdota contada pel doctor Deyà (referent a les infermeres fetes presoneres el quatre de setembre), diu: "Avui -contava el doctor Deyà, acabat d'arribar de Manacor- he fet una revisió a les cinc milicianes de Bayo que hem detingut. N'hi ha una que és verge.

"Les afusellaren". Ω

L'andalús a la escola

Cada any un 70% dels escolars andalusos acaben l'ensenyament obligatori amb un baixíssim domini de la lectura i escriptura.

Més que un fracàs escolar caldria parlar d'un autèntic naufragi de tot el "Sistema Educatiu".

Des del poder s'ha dissenyat un sistema educatiu, el qual no respon a les necessitats d'Andalusia.

Alguns pedagogs i lingüistes comencen a parlar ja d'un greu problema de "Diglòssia". Però des del poder polític s'entesten en negar la realitat lingüística i cultural d'Andalusia.

Qualsevol estudiant de Filosofia i Lletres sap que no pot existir un problema de "Diglòssia", si no conviuen almenys dues llengües en un mateix territori.

Si una de les llengües és el Castellà, quina és l'altra? L'altra llengua no és no més ni manco que la "Modalitat Lingüística Andalusia".

En "un cas de Diglòssia de tipus Ortogràfic", la llengua A (el Castellà), es superposa a la llengua B (l'Andalusí), impeding el seu desenvolupament i normalització.

La llengua B és la llengua materna de la pagesia i de les classes populars. I la llengua A la de la cultura, els mitjans de comunicació i les classes dirigents. El Castellà és esmerçat pel poder colonial per subordinar Andalusia, des d'un punt de vista econòmic, polític, social i cultural a altres territoris de l'Estat Espanyol.

Es produeix amb diferents graus de fet un "bilingüisme" en la majoria de la població no reconegut. (Un trilingüisme en el cas del Camp de Gibraltar).

El resultat d'allò és un evident "fracàs escolar", i un endarreriment notable en el maneig de la lectura i l'escriptura. Allò anterior s'evitaria si els alumnes aprengueren conjuntament les dues llengües.

El model actual ocasiona una sèrie de problemes com:

- Manca d'autoestima.
- Baix nivell acadèmic.
- Trastorns en l'aprenentatge.
- Manca d'una identitat personal clara.
- Baixa capacitat laboral.
- Etc.

Existeix per tant una necessitat apressant de crear un "model" propi que respongui a les necessitats econòmiques, lingüístiques i culturals d'Andalusia.

L'ensenyament de l'Andalusí aconseguiria acabar amb els anteriors problemes, aconseguint que a la fi del "cicle bàsic educatiu", els nostres joves aconseguïen uns millors coneixements en totes les matèries.

L'actual model ignora l'existència mateixa de l'Andalusí. En l'assignatura de Llengua Castellana es continua donant-li un tractament poc respectuós a la "Modalitat Lingüística Andalusia o Andalusí", presentant-la com una forma de parlar malament el Castellà, i denominant-la "parlars andalusos", amb la intenció de negar la seva existència i unitat.

A la L.O.S.E. s'imparteix com assignatura optativa "Patrimoni Cultural Andalusí", en el qual es tracta d'una forma molt superficial el tema de la "Llengua Andalusia".

A l'actual "model educatiu" la elecció de "Patrimoni Cultural Andalusí" com assignatura optativa és una fal·làcia, els alumnes desconeixen fins i tot l'existència mateixa d'aqueixa assignatura, donant en molts casos dues vegades Llengua Castellana i Matemàtiques, una com assignatura obligatòria (Matemàtiques i Llengua Castellana), i una altra com assignatura optativa (Taller de Matemàtiques i Taller de Llengua Castellana), el que és absurd.

Per tot això és urgent que l'assignatura de Patrimoni Cultural Andalusí passi d'optativa a "obligatòria". I que dediqui almenys tres lliçons a la "Modalitat Lingüística Andalusia":

- Una a la Fonologia Andalusia.
- Una altra al Lèxic Andalusí.
- I una tercera a la Literatura Dialectal.

La solució a aquests problemes passa inexorablement pel reconeixement de la realitat "lingüística i cultural d'Andalusia". Ω

Libero Ubeya

Refransys

Països catalans

Hi ha refransys, de sentits molt variats, que no tenen cabuda en cap capítol específic i per això els hem posat tots plegats en el present.

- A allò que està fet, pit i amunt.
- A allò que no ha de durar, no t'hi has d'acostumar.
- A bon capellà, millor sagristà.
- A bon començament, bon acabament.
- A bona campana, bon batall.
- A cabells blancs honrats no hi ha panys tancats.
- A cada bugada es perd un llençol.
- A cada porta, la seva clau.
- A cada sant li arriba el seu dia.
- A cada sant, el seu ciri.
- A cap coix se li obliden les crosses.
- A casa del mort cadascú plora el seu dol.
- A cent anys, coteta verda.
- A cosa donada no li cerquis taps.
- A cul escaldat, bragues d'espart.

NOTA: Aquest capítol consta de 552 refransys. La resta els podreu trobar en el llibre de propera aparició "5.000 REFRANYS DE NOSTRA TERRA" d'Arola Editors, del qual en soc l'autor. Arola Editors - Polígon Francolí, parcel·la 3, 43006 Tarragona - Telèfon 977.54.76.11 E-mail: arola@tinet.fut.es. Ω

Democràcia de baixa intensitat

QUIM GIBERT,
LICENCIAT EN PSICOLOGIA PER LA U.A.B.

"No ens deixem guanyar ni pel cansament, ni per la impaciència, ni pel derrotisme" **Pompeu Fabra**

Antonio López López ha deixat de ser un perfecte desconegut, cent anys després de la seva mort, especialment entre els treballadors i clients de la seu central de Correus a Barcelona, que han vist com l'estàtua de la seva persona quedava embolicada de dol. En López, altrament conegut com a Marqués de Comillas, feu barba d'or amb el tràfic d'esclaus negres de la Cuba colonial. I segurament per aquesta raó i per la seva vinculació al món financer i polític, duu el seu nom la plaça que hi ha enfront de l'esmentada oficina postal del passeig d'en Cristòfor Colom cantonada Via Laietana. L'acció luctuosa no és més que una original denúncia en contra del consistori de Barcelona, autoproclamat d'esquerres, que no fa més que perpetuar la memòria d'un negrer.

En el cap i casal de Catalunya encara també hi ha rètols dedicats a feixistes i anti-catalans notoris tals com el carrer del Coronel Monasterio, el carrer de Sancho de Avila, el passatge del Duque de la Victoria, el carrer del Capitán Arenas... En aquest sentit, l'Institut de Projectió Exterior de la Cultura Catalana, IPECC, i d'altres col·lectius han fet saber darrerament el seu malestar al batlle Joan Clos pel silenci administratiu de l'ajuntament barceloní, tant ara com en els mandats de Narcís Serra i d'en Pasqual Maragall, i, en conseqüència, denegatori de les reiterades demandes de substitució de qualsevol signe identificatiu lligat a l'absolutisme i a la dictadura.

En contrapartida, l'any 1939 fou suprimit a punta de baioneta un monument en homenatge a Guifré el Pilós, Comte de Barcelona, el qual mai ha estat restituït. La mateixa sort han corregut els carrers del Setge de 1714 i de La Coronela. Així com diverses places en record de la nostra memòria com a poble. L'historiador Josep Benet no s'està de dir que "És incompreensible que a Barcelona no hi hagi cap monument dedicat a les víctimes del bombardeig" (*Diari de Girona*, 6-2-99), referint-se al salvatgisme de l'aviació franquista. Tres quarts del mateix ha denunciat l'escriptor Toni Strubell amb motiu dels 60 anys de la brutal carnisseria aèria de la Legión Cóndor desplegada sobre Lleida i Granollers. "Una democràcia incapaç de requestronar-se, de revolucionar-se amb el temps, al final esdevé una mena de llac tarquimós on les coses es queden empantanegades. Aquesta situació explica l'arribada dels nazis al poder", reflexionava en Lluís Llach (*El Temps*, 11-5-99).

La corporació municipal gironina també va oblidar recuperar noms populars com el de la plaça del Carril, lloc que ara mateix ocupa el Poeta Marquina, "un gironí corcat", segons he sentit dir entre la gent gran. Així com de substituir el passatge del general Mendoza i els dos carrers que té dedicats a Girona el general dels "episodios nacionales" Álvarez de Castro. L'historiador i batlle de Girona, Quim Nadal, també s'ha estimat més relegar el president Lluís Companys en un bust esquitit de la plaça de les Cent Llars i oferir a la Constitució Espanyola la zona semiverda-asfaltada que havia allotjat les instal·lacions de la Grober. I part de la barriada de Sant Narcís continua dedicada a honorar ciutats com Zamora, Valladolid, Oviedo, Albacete, Cartagena... indrets on, amb tots els respectes, no s'hi ens ha perdut res. No seria tocar el bombo batejar un carrer de Girona amb el nom de Rotterdam o de Nantes? Mentre seria molt més didàctic i identificatiu gaudir de denominacions més acostades a la nostra realitat nacional (noms de comarques dels Països Catalans, noms de la flora del Pirineu, personatges claus en la nostra història...). Per què no una plaça en homenatge a les nacions sense estat d'Europa, tal com tenen a Tàrraga? Per què l'avinguda del general Josep Moragues o del conseller en cap Rafel de Casanova? Tal com va deixar escrit el president Companys, abans de ser afusellat per l'exèrcit feixista espanyol: "Per a lluitar per altres ideals nobles hi ha molta gent. Però Catalunya només ens té a nosaltres, i ara ens necessita més que mai". Ω

El deure de repatriar el cos de l'Africà de Banyoles

MARINA FERRÀ HAMELYNCK

Botxins naxifeixistes alemanys assassinant marxistes i jueus. La lluita contra el racisme nazi és un combat primordial per a la defensa de la civilització.

El segle XIX, època de grans avanços a Europa, va suposar pels països ocupats per aquestes potències un vertader espoli dels seus bens, de la seva terra repartida i dividida de forma artificial per uns estrangers que es creien superiors i que no respectaven els límits naturals, separant tribus i pobles sencers, torturant-los, assassinant-los, deportant-los a terres estranyes on no coneixien l'idioma per explotar-los com esclaus, i un llarg etcètera que suposaria un vertader Holocaust, una "Shoà" encara més nombrosa que la de la segona guerra mundial i que d'alguna manera encara continua des del punt de vista econòmic. Perquè això és el que van fer els colonitzadors holandesos, britànics, francesos, portuguesos, alemanys, etc. amb els pobles del continent africà. Amb una cultura tan rica i tan variada, que res té a envejar a la cultura popular dels altres països. El tristament conegut, vergonyós i angoixós cas del negre de Banyoles és un exemple de la llavor del nazisme que ja estava madurant en aquesta època (Gobineau, Wagner, Nietzsche, etc.). A qualsevol persona que coneix o que ha sentit parlar de les barbaritats comeses als camps d'extermini on fabricaven sabó, bosses de pell, pèces d'or amb les despulles físiques de les víctimes, no pot més que pensar que és un cas igual. Certament és necessari recordar la història, i fer balanç moral de com s'ha actuat i de com s'ha d'actuar en un futur, però precisament per això és imprescindible deixar descansar als torturats i als martiritzats en pau. Si en el passat els van tractar com a animals dins un escorxador, com a objectes, és ben hora de tornar-los la dignitat humana. Per aquest motiu s'exigeix des del més profund respecte als drets humans, en aquest cas en la més profunda vertent espiritual que rebí Santa Sepultura al seu país. No ens

podem respectar a nosaltres mateixos si no respectam a l'ésser humà i això és el que passa amb els detractors d'inhumar a una persona víctima dels abusos racistes duits a l'extrem, com és aquest home procedent de Bostwana. No hi ha dret a tractar-lo com un objecte, no és cap bé cultural, no pertany a ningú, per això no pertany a Catalunya, ni a Banyoles. Això és el que han entès finalment les autoritats catalanes, la qual cosa ha costat molts d'anys. El mínim exigít és que el govern català pagui les despeses de trasllat. No s'ha de veure com un atac a la nació catalana ja que no ho és.

Hem demano que diria aquesta organització si per exemple a un poble de Castella tenguessin un soldat català partidari de l'Arxiduc d'Àustria ficat dins una vitrina des de la guerra de Successió. Probablement exigirien el mateix que aquest metge haitià, el senyor Alphonse Arcelin, comprensiblement commocionat per tan macabre i escandalós descobriment.

Els incitadors d'aquests abusos serien ben coneguts dins Europa i tendrien nombrosos partidaris. Un dels principals, en plena època de la colonització de l'Àfrica subsahariana per part dels europeus seria Gobineau.

Gobineau (1816-1882), un dels ideòlegs racistes més fonamentals en la qualificació de les característiques de les distintes ètnies, sembrà la llavor d'aquelles males herbes que tendrien el seu màxim creixement en la Europa dels anys daurats del feixisme, del nazisme. Gobineau cau en la més profunda misèria moral de tot aquell que es creu superior a un altre, tan sols per haver nascut a una determinada cultura, per tenir un determinat color de pell. És impulsor de la neteja ètnica, responsabilitza els mestissos de la decadència d'Europa occidental a qui acusa d'embrutar els orígens aristocràtics de

la més pura raça blanca del continent. Gobineau creia en una "selecció natural" dins la societat en la què els febles són eliminats i els poderosos sobreviuen i esdevenen els impulsors del progrés de les distintes nacions. En el pròleg de la segona edició de la seva obra doctrinària "Assaig sobre la desigualtat de les races humanes" deia: "La teoria de la selecció natural que Darwin i els seus deixebles han fet famosa, està basada en una idea fonamental del meu llibre. Aquesta idea fonamental, és la gran influència que la mescla de races ha tengut en el desenvolupament o decadència de les societats."

És clar que Darwin era un científic que teoritzava sobre fets comprovats per mitjà de l'observació, i simplement descrivia com era la natura no jutjava la "selecció natural" en que els febles desapareixen i els forts són els únics que prosperen com un estat ideal, tal com feia Gobineau. La part més il·lustrativa de l'obra de Gobineau és sens dubte, la imatge que empra en acabar el seu llibre: "La història humana és com un immens tapís. La terra és el bastidor. Les successives generacions, els seus teixidors incansables... Les dues varietats inferiors de l'espècie humana, la groga i la negra, representen el treball més bast i de base, fet de cotó i de llana. Després ve la raça blanca, situada a l'estadi superior, que superposa la seva feina en seda. Mentre el grup ari, enllestex la superfície, a través de les seves generacions ennoblides, amb filigranes d'or i argent." Richard Wagner, gran ennaltidor de la mitologia germànica a través de les seves òperes, deia del seu gran amic Gobineau:

"És l'únic escriptor original que conec". Gobineau connectava a la perfecció amb el seu amic. Així llegí amb emoció el pamflet antisemita que Richard publicà amb la seva firma el 1869: "El judaisme a la Música." on mostrava el seu odi visceral contra el poble d'Israel.

És un deure moral repatriar el cadàver d'aquesta víctima de la "Shoà" africana. No significa una traïció a Catalunya, si no el respecte profund cap a la consciència humana, comuna a tots els pobles. Encara que algunes persones en nom d'un concepte ideològic fals d'arrelament a la terra pensin el contrari. Sortosament les autoritats en un concepte més humà i democràtic, que ataca les arrels dictatorials, colonialistes i xenòfobes més profundes i en nom d'ideals superiors a la capacitat dels que critiquen aquesta decisió amb el cinisme propi del feixisme, de l'hitlerianisme, qualificant-la d'antidemocràtica, han optat per no fer-los cas i repatriar el cos. Ω

CRÒNICA POLÍTICA DE LA TRANSICIÓ

La preautonomia balear (II)

La criminalització en contra dels revolucionaris feta per alguns membres de les direccions de partits que pactaren amb el franquisme reciclat, per desgràcia, ha durat fins ara mateix. Recordem que s'abandonà la lluita per anar bastint una constitució autènticament democràtica ja que l'actual no contempla, per exemple, la possibilitat d'exercir el dret d'autodeterminació ni permet la federació de comunitats autònomes (un atac directe a la construcció dels Països Catalans). Fa uns anys, a ran de la publicació del meu llibre *L'Antifranquisme a Mallorca (1950-1970)* (El Tall Editorial, 1994), una part dels defensors de la fracassada política de Santiago Carrillo també s'histeritzaren perquè un escriptor mallorquí (qui signa aquest treball) s'havia "atreuit" a contar una petita part de les seves memòries. Els senyors Antoni M. Thomàs, Gabriel Sevilla, Albert Saoner, Bernat Riutort, Ignasi Ribas, Gustavo Catalán, José M. Carbonero, Jaume Carbonero i Salvador Bastida escrigueren un furibund pamflet (*Última Hora*, 28 d'abril de 1994) en contra meua i contra l'esquerra revolucionària de les Illes, acusant-nos (a OEC, PTE, CNT, PORE, MCI, etc, etc) de "fer el joc al franquisme policíac". És el mateix histerisme d'aquell Primer de Maig de 1977, al castell de Bellver; són les mateixes "argumentacions" que, en els Fets de Maig de 1937, serviren per a assassinar Andreu Nin i centenars de revolucionaris catalans i espanyols de la CNT i del POUM.

Però d'aquests lamentables incidents en contra del moviment obrer i popular, ja n'hem parlat a fons en uns altres capítols. Ara, només volíem situar la difícil conjuntura política en què ens trobàvem l'OEC quan decidirem signar el Pacte Autonòmic.

En temps de la transició i a l'avantguarda de la lluita pel nostre redreçament nacional i social hi hagué sempre els militants de l'OEC i de les JEC.

La nostra situació, deia, era difícil. No volíem donar credibilitat a UCD, o a elements del tipus Abel Matutes (que, per cert va signar a títol personal el document). Sobre tot ens feia por que fins i tot Aliança Popular el signàs (AP, era, sens dubtes de cap tipus, el franquisme pur i dur quasi sense disfressa). ¿Com ens podíem presentar davant els nostres militants si havíem donat carta de credibilitat nacionalista a Aliança Popular? Finalment AP no signà el Pacte Autonòmic. Com tampoc no el signaren els feixistes. L'OEC el signà un parell de dies després que els altres partits de les Illes.

La fita més important per al nostre redreçament nacional fou, sens dubte, la Diada per l'Autonomia, manifestació que es va celebrar dia 29 d'octubre de 1977. N'Antoni Serra en el seu llibre Gràcies, no volem flors (Cròniques de la clandestinitat a Mallorca) (Edicions de

la Magrana, 1981, pàgs. 179-189) fa una correcta explicació de com va anar aquell esdeveniment. També en vaig parlar en el meu llibre L'Antifranquisme a Mallorca (1950-1979) (pàgs. 158-163). En aquella gran manifestació hi vàrem participar més de 30.000 persones. Feren els parlaments, en representació de les forces polítiques convocants, Josep M. Llompard, Antoni Serra i Ferran Gomila.

A partir d'aquell moment, la lluita pel nostre redreçament nacional anà disminuint en intensitat. Els partits amb representació parlamentària ja anaven preparat la futura constitució que negaria el dret d'autodeterminació dels pobles de l'Estat, impossibilitaria la federació de comunitats autònomes i deixaria intactes els aparells repressius de la dictadura (exèrcit, brigada social, policia armada i guàrdia civil).

Des de la signatura del Pacte

Autonòmic fins a l'aprovació de la Constitució monàrquica, capitalista i negadora del dret d'autodeterminació, i exceptuant la gloriosa data del 29 d'octubre, hi ha un llarg període en què els partits majoritaris, signants del Pacte, no van fer res en l'aspecte de lluita popular pels nostres drets nacionals.

Aquell projecte de Constitució que UCD, AP, PSOE i PCE anaven negociant en secret d'esquena del poble, no solament negava el dret a l'autodeterminació de les nacions incloses a l'Estat espanyol, sinó també les mínimes condicions per a l'exercici d'un autèntic autogovern polític. En el fons, es tractava de reorganitzar territorialment l'Estat per tal de garantir la descentralització que necessitava -i necessita!- el capitalisme en l'actual estadi del seu desenvolupament. L'autonomia que ordien els partits del consens no anava més

enllà d'una autonomia purament administrativa. Les Comunicats Autònoms hi veien reconegudes molt poques competències pròpies -i cap de les essencials per a configurar un poder d'autogovern veritablement polític.

Com digué Gabriel Cisneros, diputat d'UCD, al Ple del Congrés dels Diputats, la Constitució s'estableix "en el marco de una trilogía: una nació, una soberanía, un Estado" (*El País*, 22-VII-1978). Rafael Arias Salgado, també diputat d'UCD, afegia, de la seva banda, que del que es tractava era de "poder encauzar la presión anti-centralista, antes latente y hoy expresa y potencialmente conflictiva, que se extiende por todo el país" (*El País*, 13-V-1978).

El text pactat encomanava la redacció dels projectes d'estatuts a una "assemblea composta pels membres de la Diputació o de l'òrgan interinsular de les províncies afectades, i pels diputats i senadors elegits", en el cas de les "autonomies de segona". I, de tractar-se de "autonomies de primera", la redacció del projecte d'Estatut era encomanada solament als parlamentaris de les Corts espanyoles elegits a les províncies incloses en la futura comunitat autònoma; és a dir a l'"Assemblea de Parlamentaris".

Així, el text del projecte d'estatut era privat de la força que li hauria donat el suport explícit del poble del territori afectat abans del debat a Madrid. La qüestió -es va comprovant a mesura que van passant els anys- era desmobilitzar el poble amb un objectiu ben clar: deixar les mans lliures a les Corts espanyoles perquè poguessin tractar els projectes d'estatut com un afer estatal més, sense estar condicionades per la força del vot popular massiu a aquests projectes. Ω

Miquel López Crespí

Dites relacionades amb el vi

La casa que no hi ha pa, fa plorar i la que no hi ha vi fa morir.

La Conca de Tremp, regada i bona, bon pa, bon vi i bona minyona.

La dona borratxa i el vi al celler, no pot ser.

La dona com el bon vi, no la vulguis al matí.

La dona, com el vi, enganya el més fi.

La llet no vol vi, i qui se la beu sí.

La maqueta diu que no li agrada el vi; darrera la porta, se'l beu a raig de tupí.

La que s'estimi el marit, després de la sopa que li doni vi.

La taula que no té vi, fa patir.

La veritat i el vi no s'han d'aigualir.

L'aigua de gener posa l'oli a l'oliver, el vi al celler i el gra al graner.

L'aigua per al molí. Per a l'estómac el vi.

L'amor i el vi, a alguns fa viure i a altres, morir.

Les bruixes són a les bótes del vi.

Les dones, el vi i el joc fan anar els homes de tort.

Les figues-flors volen vi. Ω

HISTÒRIA D'UNA FOTOGRAFIA

El Grup per a l'Alliberament de la Dona (GAD)

Com hem explicat en un article anterior, el GAD (Grup per a l'Alliberament de la Dona) va ser constituït a Ciutat per dones militants d'OEC i del MCI, així com per nombroses independents. Una de les seves fundadores va ser la dirigent comunista mallorquina Margarida Chicano Sansó (del Comitè de Direcció Política de les Illes de l'OEC). De seguida el col·lectiu de dones revolucionàries organitzà nombroses activitats -conferències, manifestacions, repartides de fulls volants, muntatge d'una assessoria jurídica per a la dona- i es començà a sensibilitzar l'opinió pública mallorquina sobre una problemàtica -la feminista- molt marginal en l'esquema de funcionament dels partits obrers d'aleshores. Abundaven en aquells temps -com si fos ara mateix!- les agressions a la dona -assassinats, maltractaments, etc-. Feia poc (parlam de febrer de 1979) que havia estat assassinada una dona nomenada Cornelia Arends. El GAD es mobilitzà de seguida (l'ajudà en la tasca el Col·lectiu Pelvis). El diumenge dia quatre de febrer de 1979 el diari *Balears* entrevista (en treball realitzat per la seva col·laboradora Elena Checa) una de les fundadores del GAD (Margarida Chicano) i una representant del Col·lectiu Pelvis. El titular de l'entrevista deia: "Quèremos poder ir por la calle sin tener miedo" i les representants del feminisme illenc explicaven més endavant la seva ferma decisió de sortir al carrer per a protestar de la violència que s'exercia contra les dones. Deia Elena Checa: "Hasta ahora, en las Islas no se había hecho ningún acto de este tipo. 'Nos estamos acostumbrando a esta agresividad como algo cotidiano y ya casi nos parece normal hasta que se viole y se mate a las mujeres, sobre todo si son extranjeras'. Extranjeras o nacionales, las feministas han llegado a la conclu-

sión de que es el momento de decir ¡basta!". La col·laboradora de *Balears* continuava reproduint les opinions del GAD i el Col·lectiu Pelvis: "Sólo poco a poco y con la lucha de las propias mujeres, se podrán ir cambiando las cosas. Además, hace falta que exista un reconocimiento legal de los derechos de la mujer a todos los niveles y los cauces para poder hacer valer esos derechos".

Dia cinc de febrer de 1979 coneix, doncs, la més important manifestació de la dona realitzada mai a les Illes. Rere una pancarta que porta escrit "Prou d'agressions. Prou violacions", l'esforç de les dones comunistes d'OEC i MCI, així com les nombroses independents que militen en el GAD i en el Col·lectiu Pelvis, fan sentir la seva veu. Però de tot això en parlarem en propers articles.

El diari *Balears* (article d'Elena Checa; fotografies de Juanet) deixava constància (dia sis de febrer de 1979) d'aquesta important mobilització de la dona mallorquina. Deia la periodista sota el titular "Manifestación contra las agresiones a la mujer": "Estamos aquí reunidas para rendir homenaje a todas las víctimas y para dejar constancia de que no nos resignamos". Les manifestants (unes tres-centes segons uns mitjans d'informació; unes cinc-centes segons uns altres) es manifestaren partint de la Plaça de Cort i pels carrers de Colom i de Sant Miquel fins arribar a la plaça d'Espanya, on cremaren un munt de revistes pornogràfiques com a protesta per la utilització que el sistema capitalista i aquesta societat burgesa i masclista feien -i fan- del cos de la dona.

En honor de la dona assassinada, Cornelia, es va dipositar una corona de flors a l'estany de la plaça. (Fons de Documentació Antifeixista - FDA). Ω

LITERATURA CATALANA CONTEMPORÀNIA

Presentació de *Núria i la glòria dels vençuts* (Pagès Editors)

El passat dia 22 de març, a les vuit del vespre, l'escriptor **Miquel Ferrà Martorell** presentà en el **Centre de Cultura "Sa Nostra"** la darrera novel·la del conegut autor pobler Miquel López Crespí. Es tracta de *Núria i la glòria dels vençuts* que acaba de publicar "Pagès Editors" de Lleida en una acurada edició -amb portada de **Mercè Trepapat**- que ja ha estat distribuïda per totes les comarques dels Països Catalans. Segons declaracions de l'autor a la premsa de les Illes "*Núria i la glòria dels vençuts* forma part d'una trilogia de novel·les damunt la guerra civil" (la nostra revista ha parlat en diverses ocasions d'aquestes novel·les: *Estiu de foc* i *L'Amagatall*).

Miquel Ferrà i Miquel López en la presentació de "*Núria i la glòria dels vençuts*".

L'escriptor **Miquel Ferrà Martorell**, membre del Consell editorial de *Diari de Balears* situà la trilogia de Miquel López Crespí en l'òrbita dels grans narradors catalans que han tractat el tema de la guerra contra el feixisme. Parlà de la influència d'**Agustí Bartra**, **Xavier Benguerel**, **Mercè Rodoreda**, **Joan Oliver**, **Estanislau Torres** o **Salvador Espriu** en la concepció literària de l'autor de sa Pobla.

També fa uns dies i dins del marc incomparable de la Setmana del Llibre en Català, l'escriptor **Vicenç Calonge** presentava la darrera aportació a la poesia catalana contemporània de **Miquel López Crespí**. Parlam de *Record de Praga*, editada recentment a Ciutat. Altres obres de Miquel López Crespí que seran editades en els propers dies són: *Revolta* (Editorial Moll); *Un violí en el crepuscle* (Columna Edicions); *Acte Únic* (UIB); *Llibre de pregàries*; *Cultura i antifranquisme* (Edicions de 1984); *La Ciutat del Sol* (narrativa juvenil)...

Miquel López Crespí va néixer a **sa Pobla** (Mallorca) l'any 1946. Escriptor, actualment és un dels autors més guardonats en tota la història de la literatura catalana. Vocacionalment es dedica a la narrativa, el teatre, i la poesia. També ha escrit diversos llibres d'assaig, història i de memòries. Recentment obtingué un dels guardons de novel·la més prestigiosos de l'àmbit de parla catalana. Ens referim al Premi "**Miquel Àngel Riera**" que l'escriptor de sa Pobla aconseguí amb l'obra *L'Amagatall*. Ω

Redacció

La col·lecció "Poesia de paper" compleix 10 anys

Editat el llibre antològic *Poesia 1990-2000 de paper*

Col·lecció poesia de paper 1990-2000

Cent poetes

Entre els autors més importants que hi són representats hi podem trobar **Lluís Alpera**, **Josep Maria Llompart de la Peña**, **Francesc Parcerisas**, **Miquel López Crespí**, **Margalida Pons**, **Marià Villangómez**, **Narcís Comadira**, **Damià Huguet** entre molts d'altres escriptors.

L'Obra Social i Cultural de Sa Nostra i la UIB celebren, amb l'edició del llibre *Poesia 1990-2000 de paper*, l'arribada al número cent de la col·lecció que tan encertadament dirigeixen els professors **Francisco Díaz de Castro** y **Perfecto Quadrado**. En aquest número cent hi podem trobar composicions dels més destacats poetes dels Països Catalans i de l'Estat. Autors en català, castellà i gallec han ajudat a bastir un dels experiments poètics més interessants del darrer temps. Totes les tendències i estils de la moderna poesia contemporània són presents en aquest llibre autènticament antològic.

Entre els autors més importants que hi són representats hi podem trobar **Lluís Alpera**, **Josep Maria Llompart de la Peña**, **Francesc Parcerisas**, **Miquel López Crespí**, **Margalida Pons**, **Marià Villangómez**, **Narcís Comadira**, **Damià Huguet** entre molts d'altres escriptors.

Recordem que l'any 1996 la "Col·lecció Poesia de Paper" publicava (en el seu número 34) el poemari del nostre col·laborador Miquel López Crespí *L'obscura ànsia del cor* que havia obtingut el Premi de Poesia en les Festes Nacionals de la Cultura Catalana Pompeu Fabra (Ciutat de Perpinya, 1988). Ω

Redacció

Blai Bonet, Miquel López Crespí, Llompart de la Peña i Marià Villangómez.

LA NOSTRA CUINA

Bacallà amb samfaina

Ingredients:

Bacallà (*penca i morro*), oli i samfaina.

Preparació:

Es dessala el bacallà durant tres dies, canviant-li l'aigua cada 24 hores. Quan està dessalat, s'eixuga, s'enfarina i es fregeix en una cassola amb oli suficient. A mesura que està cuit, es treu. Quan està, es fa la samfaina en el mateix oli. Llavors, s'hi posa el bacallà i es deixa una estona més, a poc foc, que continuï ofegant-se. Es millor menjar-s'ho reposat.

Bacallà a la llauna

Ingredients:

Bacallà salat (*morro*), farina, alls, julivert, pebre vermell, vi blanc i oli.

Preparació:

Es dessala el bacallà durant tres dies, canviant-li l'aigua cada dia. Quan està dessalat, s'eixuga, s'enfarina bé i es fregeix a la paella amb oli suficient. Un cop fregit, es posa en una llauna del forn. En una paella petita amb una mica d'oli, es fregeixen unes dents d'all, tallades a làmines, fins que siguin rosses. Llavors es tira una cullerada de pebre vermell a la paella, se li dona una bona remenada i s'hi afegeix un raig de vi blanc. Quan hagi reduït una mica, es tira sobre el bacallà. Llavors s'hi escampa una mica de julivert picat s'enforna una estona, fins que el bacallà es confiti amb el suc.

Bacallà amb patates i ous durs

Plat tradicional per a l'abstinència de carn, durant la Quaresma.

Ingredients:

Bacallà (*penca i morro*), ous, ceba, tomàquet madur, alls, julivert, farina, aigua, oli i sal.

Preparació:

Es dessala el bacallà durant tres dies, canviant-li l'aigua cada dia. Quan està dessalat, s'eixuga, s'enfarina bé i es fregeix a la paella amb oli suficient. En una cassola amb un raig d'oli i un pessic de sal, s'ofega la ceba i s'hi posa el tomàquet trossejat, bastants alls i julivert picats. Quan el tomàquet és fregit, s'hi posen unes patates tallades a rodanxes, una mica d'aigua i un pessic de sal. Es tapa i es deixa ofegar a poc foc. Mentre, es bullen uns quants ous; quan són durs, es pelen i es parteixen pel mig. Quan les patates són cuites, s'afegeixen els ous i el peix a la cassola, uns moments abans d'apagar el foc. Es deixa reposar uns minuts.

"Platillo" de sípia amb tripa de bacallà

"Platillo" empordanès.

Ingredients:

Sípia, tripa de bacallà salada, ceba, all, julivert, tomàquet madur, anís sec, moscatell, xocolata, aigua, oli i sal.

Preparació:

Es remulla la tripa de bacallà durant un dia i s'escorre. Es salta la sípia, neta i trossejada, en una cassola amb oli i un pessic de sal. Quan estigui, s'hi tira la ceba i l'all, picats fins. Quan estiguin ofegats, s'hi afegeix el tomàquet i el julivert, també picats. Quan estigui el sofregit, s'hi tira la tripa, una miqueta d'anís, una miqueta de moscatell i un trosset de xocolata. Se li deixa fer la xup-xup fins que sigui cuit.

Sípia (o congre) amb pèsols

Plat de primavera, amb els primers pèsols frescos.

Ingredients:

Sípia (*o ventresca de congre, que la cua té massa espina*), pèsols, ceba, llorer, vi blanc, pinyons, safrà, alls, una galeta maria, oli i sal.

Preparació:

Es fa una picada al morter amb els pinyons, el safrà, els alls i la galeta maria, fins que quedi una pasta fina. En una cassola (millor una de ferro), amb un raig d'oli i un pessic de sal, es fregeix lleugerament el peix i, després, s'hi posa la ceba. Quan comenci a ser rossa, es redueix el foc al mínim i s'hi posen els pèsols, la picada, un bon pessic de sal i un raig de vi.

Es tapa i es deixa ofegar. Es serveix acabat de coure.

Petxines de peix

Ingredients:

Rap, musclos, llagostins, beixamel, llorer i formatge ratllat.

Preparació:

Es cou al vapor el rap, els musclos i un llagostí per cap, amb una fulla de llorer. Es treuen les espines del rap, les esclòfies dels musclos i es pica tot ben fi. Es barreja amb una mica de beixamel i s'omplen les petxines de vieira. S'hi posa una cua de llagostí, pelada, damunt cada petxina, es cobreix de formatge ratllat i es gratina.

Mol·luscs al vapor

Ingredients:

Qualsevol classe de petits mol·luscs de mar (*musclos, cloïsses, lluentetes, escopinyes, tellerines, navalles, cargols de punxes, cornets, etc.*) i aigua. Per acompanyar-los, una picada d'all i julivert o bé romesco, maionesa o alguna altra salsa.

Preparació:

Excepte els musclos, que cal netejar per fora per treure'ls el fregall, i que no viuen enterrats a la sorra, a tots els bivalves cal fer-los treure la que porten dins, posant-los en una olla amb aigua de mar o, si no se'n té, amb aigua i un bon grapat de sal dissolt, en un lloc fresc. Al cap d'una hora o dues, l'hauran deixada anar. Llavors, es posen en una olla amb un cul d'aigua. Es tapa i es posa al foc. Quan tots siguin oberts, es treuen. Es poden menjar freds o calents.

Peus de cabrit

Ingredients:

Peus de cabrit (*marisc*), aigua i sal.

Preparació:

S'esbandeix el marisc i es tira en una olla d'aigua bullent, una mica forta de sal. Passats cinc minuts, es treuen i es serveixen, calents o freds, sense cap amaniment.

Això d'espanyolitzar els catalans És l'etern somni dels castellans

Els castellans romanen entestats
En lo d'espanyolitzar, Catalunya
Aquest entestament els allunya
De reeixir en tals trets marcats.

Ni la nostra llengua ni la cultura
Son prou semblants a la castellana
I als catalans no ens dona la gana
Que ens fotin en aliena estructura.

Fent a la Història una llambregada,
I tot repassant els esdeveniments,
Sabrem que hi ha prou precedents,
Per veure que això és una collonada,
I que lo d'Espanya és aigua passada,
O un somni de passerells innocents.

Ens han entaforat una Constitució,
Que a Catalunya la tanca i obliga,
Però, els catalans, no farem figa
En romandre fidels a nostra nació.

"Tots som i serem, gent catalana,
Tant si es vol com si no és vol".
Segur que no era massa espanyol,
El qui va compondre eixa sardana.

Atorgar-nos aliena nacionalitat,
Bo i al·legant la unitat d'Espanya,
A ben pocs catalans sens enganya,
Amb aquest discurs ben interessat,
I per això, el conte s'ha acabat,
Amb l'espanyolitat que és, patranya.

Reflexió

*Si t'atribueixen nacionalitat
I això esdevé molta obligació,
En pertànyer a catalana nació
No acceptis de ser castellanitzat. Ω*

Jaume Alfonso i Barceló
Barcelona, abril del 2000

Mallorquí, ho pagaràs

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Mallorquí, oh mallorquí,
Veurem com acabaràs,
Molts moments recordaràs,
Lo que deia el teu padrí.
Que guàrdia ell va fer-hi,
A sa costa mallorquina,
Perquè s'algerí venia,
A robar-nos per aquí.

D'Alger amb barcos venien
Després d'haver-los expulsats,
Els estaven encantats,
Es terrenys, ells coneixien.
I d'aquí se'n endurien,
Dones per tristor deixar,
Sa gent va estudiar,
Formes, que es defensarien.

Per sa costa de la mar,
Unes torres aixecaren,
Una guàrdia hi posaren
La contrada, vigilar.
El que podien agafar,
Ja li causava la mort,
Només un dugué sa sort,
A ell varen respectar.

Era un home elegant,
Segons mos conta s'histori,
Diuen que el gran auditori,
Ho va anar estudiant.
El condemnaren, picant,
Al pou que a s'Àguila hi ha,
S'hi allà aigua pots trobar,
Se'l 'niria alliberant.

Uns trenta metres picà,
A una roca molt dura,
Ell emprà sa força bruta,
Per poder-se alliberar.
Aigua allà no trobà,
En cap moment se pot dir,
Diu que se va morir,
De pena que li causà.

Mallorca ja alliberada,
Que molt tranquil·la vivia
Sa gent se dedicaria,
A dur-la molt ben cuidada,
De paret enrevoltada,
Amb els seus molts ametllers,
Figueres i garrovers,
I sa vinya acompanyava.

Tota fruita abundaria,
Per sa població servir,
Disposava de bon vi,
Era dolç com malvasia.
De tot fruiter disposava,
Pereres i cirerers,
Tarongers i aubarcoquers
El terreny, en disposava.

A sa muntanya hi sembrà,
Tot un jardí d'oliveres,
Damunt marjades molts d'elles,
Per sa terra resguardar.
Molt de temps s'hi davallà,
Oli per menjar a Mallorca,
Era una base molt forta,
Per no haver de penar.

Tot aquell tan bell jardí,
Els padrins els cuidarien,
I els fills que ells tenien,
Varen seguir el seu camí.
També ben fort poden dir,
Que el mallorquí és destacà,
En manejar sa passeja,
Era una arma de brega,
Que s'emprà per a caçar.

El mallorquí estimava,
Sa terra a on vivia,
I amb dona se casaria,
Que fos de mateixa raça.
Aquesta costum s'usava,
Des temps des nostros padrins,
Seguien els seus camins,
Mateixa llengua es parlava.

Se va anar molt canviant,
Sa política ho dugué,
Per ésser home de bé,
S'havia d'anar avançant.
Anar a escola, obligat,
A aprendre en castellà
Llavors se va començar
Tot lo nostre a oblidar.

Una llei se va establí,
Que era obligació,
A ordres d'un professor,
El nin havia d'assistir.
Fins catorze anys resistir,
Aquella llei establia,
Tot ell senyor mos sortia,
De casa pobre, es pot dir.

Uns han sortits advocats,
Uns altres mestres d'escola,
Un tant per cent gros se'n troba
Amb manca de facultats.
Els estan aviciats,
En viure a lo senyor,
A son pare fan favor,
Com dur un ase ensellat.

El seu pare ha tornat vell,
Ses forces ha acabades,
Ses terres abandonades,
Tot ha anat en es bordell.
Ses flors d'aquell bell ramell,
del brot no poden sortir,
El fill al pare va dir,
Que no contàs mai amb ell.

Per manca de personal,
Ja que tothom és senyor,
Se veu amb obligació,
De resoldre el treball.
Ningú s'esperava mai,
Mallorca acabàs així,
S'argelí fer venir aquí,
Que mos servís de puntal.

Negre, roig i mesteiat,
Ha vengut a treballar,
Pel mallorquí no trobar,
Gent per fer feina al sembrat.
Mos durà mal resultat,
Sa tan grossa invasió
Tres parts de sa població,
Sumaran gent des veinat. Ω

Esporles, poble formós

PEP ESCANDELL

Esporles, poble elegant
Per situació i verdor,
Poble que duu per davant,

De lo bell, és protector.
A lo alt de la ribera,
Te un casal senyorial,

De monarquia d'enrera,
De l'edat medieval.
De nom li diuen Sa Granja,
L'antiga Casa Reial,
Un museu fa homenatge,
A lo antic senyorial.

Esplendorós és l'entorn,
Al voltant de la muntanya,
D'oliveres moltes són,
Amb troncs de figura estranya.

A la baixada del poble,
Tot l'any l'aigua te presència,
Antre arbres de llenya noble,
Per fer mobles a consciència.

Tota l'aigua que abasteix,
El poble i l'agricultor,
El seu producte enriqueix,
Com és el bon conrador.

Aquest entorn de Mallorca,
Formós i privilegiat,
També l'aire el conforta,
Molta vegetació aporta,
L'ambient d'aire depurat Ω

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

Adreça .....

.....C.P.....

Població.....

C.I.F.....Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 4.000 PTS (24,04 euróns)

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....

Adreça .....

Núm. entitat.....Núm. sucursal.....

Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

RECORDA

**Quan hakis llegit
aquest periòdic,
si no en fas la
col·lecció,
regala'l a un
amic, veí o parent**

**EL PAÍS HO
NECESSITA**